

ЛЕНИН ТУЫ

ҚАЗАҚСТАН КП СОЛТУСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТЫҚ, ПЕТРОПАВЛ ҚАЛАЛЫҚ КОМИТЕТТЕРІНІҢ ЖӘНЕ ЕҢБЕКШІЛЕР ДЕПУТАТТАРЫ ОБЛЫСТЫҚ СОВЕТІНІҢ ГАЗЕТІ

№ 258 (4835) 1955 жылғы 30 декабрь Жұма

Шығуына 36 жыл, жеке саны 20 тыйын.

БҮГІНГІ НОМЕРДЕ:

СССР Жоғарғы Советі Президиумының Указы (1-бет).
 СССР Жоғарғы Советінің төртінші сессиясы (1-бет).
 ПАРТИЯ ТҰРМЫСЫ: Т. Кәдіров. — Әңгіме мал қыстатудан тыс қалған коммунистер туралы (2-бет).
 Кәсіподақ ұйымдарының төл ісі (2-бет).

Қ. Амантаев. — Біздің абройлы борышымыз (2-бет).
 КПСС XX СЪЕЗІН ЛАЙЫҚТЫ ҚАРСЫ АЛАЙЫҚ: Г. Працкер. — Социалистік жарыс табысқа жеткізді. Х. Рахметов. — Жаңа міндеттеме. Т. Сейтов. — Вагон айналымы гездетілуде (3-бет).
 Н. Өтеубаев. — Төменгі физкультура коллективтерінің жұмысына жете қоңіл бөлінсін (3-бет).

Г. Плевако. — Мәдени-ағарту мекемелері қызметкерлерінің маңызды міндеттері (3-бет).
 Б. Антонов. — Атом қуаты бейбітшілік қызметінде (4-бет).
 Шетелдік хабарлар (4-бет).

Коллективтік—партиялық басшылықтың жоғары принципі

Еліміз дақты Совет Одағы Коммунистік партиясының XX съезіне қызу әзірленуде. Бұл тарихи оқиғаға партия ұйымдары партия тұрмысының лениндік нормаларын қатаң сақтап, партиялық жұмыстың, шаруашылық пен мәдени құрылыстың барлық саласына басшылықты онан әрі жетілдірумен келгелі отыр.

Өйткені, партиялық басшылық совет адамдарының коммунистік қоғам орнату жолындағы күресінде табыстан табысқа жете берудің бірден-бір шешуші шарты болып табылады. Ал коллективтік басшылық — партиялық басшылықтың жоғары принципі. Бұл принцип партияның ұйымдық құрылымының сыпатымен бейнеленді.

Облыс партия ұйымында жұмыста өткен есеп беру-сайлау жыйналыстары мен партия конференциялары партиялық басшылықтың коллективтік принципінің қатаң сақтау мәселесіне ерекше назар аударды. Басшы партия қызметкері социалдықты білімді, тәжірибелі болғанымен, ол тұтас бір коллективтің ролін атқара алмайды. Партиямыздың тарихы мен теориясын тереңнен үйреніп отыратын, өз тәжірибелерін бұқараның тәжірибесімен байытып отыратын басшылардың коллективті ғана дұрыс, іскерлікпен басшылық етуді қамтамасыз етеді.

Партиямыздың нұсқауларын жүзеге асыра отырып, облыс партия ұйымы басшылықтың коллективтік принципінің қатаң сақтау жөнінде игі шараларды ойдағандай жүзеге асырып келеді. Көп жерлерде бастауыш партия ұйымдарының жыйналыстары, партия активінің жыйналыстары, партия комитеттерінің бюро мәжілістері мен пленумдары жүйелі түрде, коммунистердің зор белсенділігімен өтетін болды.

Алайда, атап айтқан жөн, істің бұл саласында елеулі кемшіліктердің көріністері де жоқ емес. Кейбір партия ұйымдары коллективтік басшылықтың принципінің жете бараламайды, сөйтіп, оның бұрмалануына жол береді. Мәселен, Приешім МТС-і партия ұйымының бұрынғы секретары Шатунов жолдас бір жылда партия жыйналысын төрт-ақ рет өткізіп, КПСС Уставының талабын бұрмалады. Ол партия

іскер, коллективтік басшылықты талап етеді. Алайда, бұйыл Ленин аудандық партия комитеті өзінің бюро мәжілісінде колхоз, МТС, совхоз партия ұйымдарының есебін тыңдау үшін уақыт таштады.

Мұндай фактілерге, басшылықтың коллективтік принципінің бұрмалануына тиісті де түзуге болмайды. Партия ұйымдары мен партия комитеттері шаруашылық және мәдени құрылыстың, партиялық жұмыстың түбірлі мәселелерін коллектив болып терең талқылау әдісімен қарар қабылдауға жетісуге тиіс. Мәселені бұлай талқылау — басшылардың кең тобының білімдері мен тәжірибелерін толық пайдалануды, істің тағдырын дұрыс шешуді, басшы және қатардағы коммунистердің белсенділігін арттыруды қамтамасыз етеді, қателер жіберуден сақтандырады.

Өрине, коммунистердің, партия активтерінің жыйналыстарын, партия комитеттерінің бюро мәжілістері мен пленумдарын өткізуді даурықпалы думанға айналдыруға тиісті де болмайды. Бұл үшін алдымен өзіндік жұмыстарын мұқият жүргізу қажет. Басшы қызметкерлердің баяндамалары істің жайын терең бейнелеп, принципті сын мен өзара сынды кеңінен өрістетейді, тыңдаушылардың бағалы пікір айтуына жеткізетіндей болуы керек. Петропавл аудандық партия конференцияларында кейбір делегаттар мынаны мәлімдеді: аудандық партия комитетінің секретары Петухов аудандық Совет атқомінің председателі Маслова жолдасар өздері ғана бұл сақты пікір айта аламыз деп ойлап, бюро мәжілістерінде ұзақ сөз сөйлейді, басқалардың пікір айтуына мүмкіндік болмайды. Бұл дұрыс емес, мұның іске нұқсан келтіруі мүмкін.

Коллективтік басшылықты жүзеге асыру мақсаты коллектив болып қойылып жатса, басшылықты өндіретін тағдыры шешіліп жатқан жерлерге жақындатуды, істің орындалуын тексеруді ұйымдастыру қажет етеді. Жанды жұмыс, ұйымдастыру жұмысы болмаған жерде жап-жақсы қабылдаған қарарлардың қағаз жүзінде қалып қалуы ықтимал. Мұны арқашан есте ұстау басшы қызметкерлердің

СССР Жоғарғы Советінің төртінші сессиясы Одақ Советінде

27 декабрьде Москвада төртінші сайланған СССР Жоғарғы Советінің төртінші сессиясы өзінің жұмысын онан әрі жүргізді.

Танертең сағат 9-да Кремльдің Үлкен Сарайында Одақ Советінің екінші мәжілісі ашылды. Одақ Советі Президиумының орынбасары депутат В. П. Мжаванадзе председателдік етті.

СССР-дың 1956 жылға арналған Мемлекеттік бюджеті туралы және СССР-дың 1954 жылғы Мемлекеттік бюджетінің орындалуы туралы баяндама бойынша жарыссөзде депутат М. Ю. Шумаускас (Литва ССР-і) сөз берді. Ол Коммунистік партия мен Совет Үкіметінің көмегі арқасында Литва Республикасының социалистік құрылысына зор табыстарға қалай жетіп отырғанын айтты. Литваның өнеркәсібі шығаратын өнімнің көлемі 1955 жылы 1950 жылғымен салыстырғанда өкіжарым есе және 1940 жылғымен салыстырғанда 4,8 есе артты. Тұрғынхана, кемеделер, станоктар, электротехникалық бұйымдар, ауылшаруашылық машиналары шығару арта түсті.

Бұдан кейін депутат Шумаускас көзір республика шаруашылығын өркендетудегі елеулі кемшіліктерді жою жөнінде жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы айтты.

Депутат Шумаускас СССР-дың 1956 жылға арналған Мемлекеттік бюджеті бекітілген деген ұсынысты қолдады.

Депутат З. М. Муратов (Татар ССР-і) былай деді: Татарстанның экономикасы мен мәдениетін өркендетуге Мемлекеттік бюджет бойынша жыл сайын орасан көп қаржы бөлініп келеді. Республикалық өнеркәсіп өндірісінің көлемі 1955 жылғы ноябрьде 1950 жылдың дәрежесімен салыстырғанда 178 процент болды. Кәсіпорындары жоспардан тыс жарты миллиард сомнан асатын өнім берді. Республиканың мұнай кәсіпшіліктерінде төртінші сайын шығарылып отырған мұнайдың көлемі елімізде ежелден бергі мұнай өндірілетін Бакуде шығарылып отырған мұнайға тең. Бірақ мұнай өнеркәсібінің жұмысына

сіпорындарын неғұрлым арзан, тез және жақсы салуға тиіспіз. Мұнайшылар жылдың аяғына дейін жоспардан тыс 2 миллион 600 мың тонна мұнай береді, сөйтіп 1955 жылы мұнай шығару дәрежесі 1950 жылғымен салыстырғанда 85 процент арттырылсын деген КПСС XIX съезінің директиваларын орындап шығады деп министр депутаттарды сендірді.

Депутат С. Бабаев (Түркия ССР) сөз сөйледі. Ол республиканың мұнай шығару және мұнайды қайта өңдеу өнеркәсібінің табыстары туралы айтты, оның бесінші бесжылдық жоспарды мерзімінен бұрын орындағанын хабарлады. Депутат Бабаев СССР Құрылыс материалдары өнеркәсіп министрлігінің республикада қабырғалық блоктар өндіретін жаңа кәсіпорындар салуға көбірек көңіл бөлуге тиіс екеніне назар аударды.

Депутат Бабаев сонымен қатар, 1956 жылға арналған Мемлекеттік бюджет бекітілген деген ұсынысты қолдады.

Депутат А. С. Борисенко (Балашов облысы) облыстың ауыл шаруашылығы еңбекшілерінің өнімдерін өндіруді арттыру үшін қалай күресіп жатқанын айтты. Үстіміздегі жылдың алдымен шығарып қорытындыларын талқылаған колхозшылар мен совхоз жұмысшыларының жыйналыстарына ауылшаруашылық жерінің 100 гектарына шаққанда ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруді арттыруға мүмкіндік беретін зор резервтер ашылды. Мысалы, Балашов ауданындағы «Смычка» совхозы ауылшаруашылық жерінің 100 гектарына шаққанда мемлекетке 129,2 центнерден ет тапсырды. Родничков ауданындағы «Красный Октябрь» колхозы ауылшаруашылық жерінің 100 гектарына шаққанда 127 центнерден сүт алынуын қамтамасыз етті.

Шешен былай деп мәлімдеді: облыс ауыл шаруашылығының қызметкерлері КПСС Орталық Комитеті январь Пленумының ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру жөнінде 1960 жылға белгілеген тапсырмасын 1956-1957 жылдардың өзінен

ісін жақсарту міндетін алға қойды. Бұл нұсқаудың, деп атап көрсетті шешен, өзінің шикізат байлығы орасан мол Тәжікстанның өнеркәсібін онан әрі өркендету ісіне тікелей қатысы бар. Республиканың территориясында көмірдің, түсті металдардың және басқа пайдалы қазба кендердің өнеркәсіптік зор кендері ашылды. Бір-

Ұлттар Советінде

Ұлттар Советі Председателінің орынбасары депутат Н. Е. Авхимовичтің председателдік етуімен Ұлттар Советінің мәжілісінде СССР-дың 1956 жылға арналған мемлекеттік бюджеті туралы және 1954 жылғы Мемлекеттік бюджеттің орындалуы туралы баяндама бойынша жарыссөзде бірінші болып депутат Н. Т. Тлостанов (Кабардин АССР) сөз сөйледі. Ол СССР-дың 1956 жылға арналған Мемлекеттік бюджетінің жобасын мақұлдады, бюджет қаржыларының Кабардин республикасында қандай мақсаттарға пайдаланылып отырғанын айтты. Бұл қаржының төрттен үш бөлігі алысқа-ағарту, денсаулық сақтау, ғылым мен мәдениетті дамытуға бағытталуда. Жергілікті орындарға бағынатын өнеркәсіпті өркендетуге бөлінген қаржы үстіміздегі жылы 1950 жылғымен салыстырғанда екі еседен астам артты.

Республиканың экономикасын өркендетуге қол жеткен кейбір табыстарды атап өтіп, депутат Тлостанов бұдан кейін өнеркәсіп пен ауыл шаруашылығының жұмысындағы елеулі кемшіліктер туралы айтты. Республиканың кейбір кәсіпорындарында мемлекеттік жоспар өнімнің түр-түрі жөнінде орындалмай келеді, орынсыз шығындарға жол беріліп жүр. Ғылым жетістіктері, озат тәжірибелер ауылшаруашылық өндірісіне сылдыр енгізілуде.

Республиканың партия және совет ұйымдары, деп мәлімдеді Тлостанов жолдас, өнеркәсіп жұмысындағы кемшіліктерді жою, ауыл шаруашылығының барлық салаларын өрле бастыруға жету үшін шаралар қолдануда.

Депутат А. А. Мюрисеп (Эстон ССР) өзінің өзінің баяндамасын республика халық

ақ бұлардың қоры ойдағандай өндірілмей келеді. Осыған байланысты шешен СССР Түсті металлургия министрлігі мен СССР Көмір өнеркәсіп министрлігін сынады.

Одақ Советінің мәжілісінде сонымен қатар депутат Н. В. Дюлев (Рязань облысы) және Б. Ф. Аманова (Өзбек ССР) сөз сөйледі.

тың мемлекет шығыны 50 миллион сомнан асады.

Депутат Плудон 1956 жылға арналған Мемлекеттік бюджет бекітілген деген пікір айтты.

СССР Жоғары білім министрі В. П. Элютинге сөз берді. Мемлекеттік бюджетте, деді ол, елімізде ғылымды, мәдениетті және білімді онан әрі дамытуға әдейі қаржы бөлініп отыр. Көзіргі уақытта жоғары оқу орындарында 1 миллион 865 мың студенттер оқиды. Совет Одағының халық шаруашылығы жыл сайын 200 мыңнан аса арнаулы білімді мамандар алып келеді.

Ондаған мың студенттердің өндірістен қол үзбей даярланып жатқанын атап айта келіп, Элютин жолдас кемші оқуды және сырттан оқып білім алуды бұрынғыдан мағұрлым ұлғайту қажет екені туралы айтты.

Шешен еліміздің өнеркәсібі мен ауыл шаруашылығының бұдан былайғы техникалық прогресс жолындағы күреске жоғары оқу орындарының қатысуына тоқталды.

Депутат С. Намалов Өзбекстан ауыл шаруашылығы еңбекшілерінің мақта өндіруді арттыру үшін қалай күресіп жатқаны туралы айтты. Мақта өсіру агротехникалық жаңа прогрестік әдісін шешу қол жеткен жұмысқа мықтап азайтуға және мақта өсірінің зор көлемінде бұл дақылдың шығымдылығын арттыруға мүмкіндік берді. Камалов жолдас Өзбекстанның еңбекшілері атынан республиканың мақта өсіру шаруашылықтарын жаңа техникамен жабдықтауға көрсеткен туысқандық қамеі үшін Москвадан, Ленинградтан,

тиялық-шаруашылық жұмыстардың маңызды мәселелерін бір өзі ғана шешуге тырысып, коммунистердің үнінде күлақ аспады. Осы себепті партия ұйымында партиялық-саяси жұмыстың жабы әлсіреді. Бұлай шығатын қорытынды сол, толғары жеткен маңызды мәселелерді коммунистердің талқысына салмайынша, олардың тәжірибелерін пайдаланбайынша дүрыс басшылық етуге болмайды.

Партия конференцияларында мәлім болғандай, бізде мәжлісшілікпен күресті сылтау етіп, бюро мәжілістері мен пленумдарды, партия активінің жыйналыстарын мезгілінде шақырмайтын партия комитеттері де бар. Бұлаев аудандық партия конференциясының делегаттары үстіміздегі жылдың алғашқы он ай бойы партиялық жұмыстың, сондай-ақ шаруашылық мәселелердің маңызды мәселелері жөнінде бірде-бір пленум өткізбегені үшін аудандық партия комитетін орынды сынады. Ал партия активінің жыйналымы бұл ауданда бір-ақ рет өтті.

Бұл ауып партия ұйымдарының жұмысын жақсарту міндеті аудандық партия комитетінің, оның біріншінің таралымын

Партиялық басшылықтың коллективтік принципі дара басшылықты жоққа шығармайды, оның ролін қайта арттырады, жеке қызметкерлердің тапсырылған жұмысқа жауапкершілік сезімдерін күшейтеді. Бұл жөнінде ұлы Ленин былай деген болатын: талқылау — ортақ іс, жауапкершілік — жеке іс. Коллектив болып қабылдаған қаулытарды орындау жөнінде оперативті нұсқау беру, жергілікті жерде практикалық көмек көрсету және басқа осы сыяқты маңызды жұмыстар басшылықтың жарамсыз әдістерінен, кеңесімдіктен, орынсыз мәжлісшіліктен сақтандырады, жұмыста игі нәтижелер береді.

Облыстың өнеркәсібі мен ауыл шаруашылығын онан әрі өрге бастыру жөнінде зор міндеттер тұр. Бұл міндеттердің ойдағыдай жүзеге асырылуы партиялық басшылық стилін үнемі жақсарту беруді талап етеді.

Партия ұйымдары коллективтік басшылықты байсалдылықпен жүзеге асыра отырып, облыс еңбекшілерін шаруашылық пен мәдени құрылыстың зор міндеттерін жүзеге асыру жолына жұмылдыра беруге тиіс.

Қазақ ССР Жоғарғы Советінің шақыру туралы

Қазақ ССР Жоғарғы Советі Президиумының Указы

Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Президиумы қаулы етеді:

Төртінші сайланған Қазақ ССР Жоғарғы Советінің екінші сессиясы 1956 жылғы 20 январьда Алматы қаласында шақырылсын.

Қазақ ССР Жоғарғы Советі Президиумының Председателі **Ж. ТӘШЕНОВ.**

Қазақ ССР Жоғарғы Советі Президиумының Секретары **Ә. ӘМРИЕВ.**

Алматы қаласы. 28 декабрь, 1955 жыл.

СССР халық суретшісі К. Ф. Юонды Еңбек Қызыл Ту орденімен наградтау туралы

СССР Жоғарғы Советі Президиумының Указы

Совет бейнелеу искусствосын дамыту саласында сіңірген еңбектері үшін, тұрған күніне 80 жыл және творчестволық қызметіне 60 жыл мерекесімен байланысты СССР халық суретшісі Константин Федорович Юон Еңбек Қызыл Ту орденімен наградталсын.

СССР Жоғарғы Советі Президиумының Председателі **К. ВОРОШИЛОВ.**

СССР Жоғарғы Советі Президиумының Секретары **Н. ПЕГОВ.**

Москва, Кремль. 27 декабрь, 1955 жыл.

Тоғарлы сүт фермасын электрлендіру

СЕМЕН, (ҚазТАГ). Жапсаремей ауданының «30 лет Казахстана» колхозының тоғарлы сүт фермасында қуатты тоғыз киловатт электр станциясы пайдалануға берілді. Ол сыйыр саууды, жемшөп өсіруге механикаландыруға, барлық түрғын үйлер мен ферманың қораларын электр жарығымен қамтамасыз етуді жолға қоюға мүмкіндік берді. Шағын қуатты осындай электр станция осы ауданның «III Интернационал» ауылшаруашылық

артелиннің тоғарлы сүт фермасында да іске қосылды.

Новоцүлба ауданының Ленин атындағы, Новоокров ауданының Киров атындағы, Жарма ауданының «Рассвет» колхоздарының және басқа шаруашылықтардың фермаларында шағын қуатты электр станциялар жұмыс істейді. Кәзір облыстың көптеген колхоздары мал фермаларын электрлендіруді жүзеге асыруда.

жолдас жөн-жөнедей, газды біздің наһар пайдаланып отырғанымыз болып табылады. Мұның өзі жергілікті органдардың да, сондай-ақ Құрылыс министрлігі мен Мұнай өнеркәсіп министрлігінің де кінәсінен болып отыр, бұлар газ провалының жүйесін орнатумен, компрессорлық станциялар және басқа объектілер салу мен қанағаттанғысыз шұғылданып келеді.

Депутат Мұратов мынаны хабарлады: соңғы екі жылдың ішінде республикада, көбінесе мұнайлы аудандарда, 320 мың шаршыметрден астам тұрғын үйлер салынды, тұрғын үйлер құрылысын ұлғайту үшін индустриялық база құрылууда.

Депутат Мұратов шығып сөйлеген шешімдердің 1956 жылға арналған СССР Мемлекеттік бюджеті бекітілген деген ұсыныстарына қосылды.

Депутат Н. И. Мухомелишвили (Грузия ССР) республиканың шаруашылығын өркендетудің кейбір қорытындылары туралы айтып, ғылым мен жоғары білім мәселелеріне айырықша көңіл бөлді. Кәзіргі уақытта Грузияда 146 ғылыми-зерттеу мекемелері мен 19 жоғары оқу орындары бар, бұлар соңғы екі жылдың ішінде білемнің ең алуан түрлі салалары бойынша 10 мыңнан аса жас мамандар даярлап шығарды. 1941 жылғы құрылған Грузия ССР Ғылым академиясы ғылыми пікірдің шын мәнісіндегі орталығына айналды.

Соңғы уақытта республикада ғылымның жетістіктерін өндіріске енгізу жұмыстары ерекше кең өріс алды. Грузия Ғылым академиясының ғылыми мекемелері атом қуатын бейбіт мақсаттарға қолдану мәселелерімен жемісті түрде шұғылданыуда.

Мухомелишвили жолдас бұдан кейін жоғары оқу орындарында оқыту әдістерін өзгерту қажет екені туралы айтты. Оның пікірінше, міндетті лекциялар азайтылуға және оқулықтар мен көрнекі құралдардың шығарылуы арттырылуға тиіс.

СССР Мұнай өнеркәсіп министрі М. А. Евсеевко жолдас былай деді: министрліктің кәсіпорындары мұнай шығарудың және қайта өңдеудің жылдық жоспарын мерзімінен бұрын орындады. Мұнайшылар коллективінің жанқиярлықпен жұмыс істеуі арқасында мұнай өнеркәсібі өнімдерінің өзіндік құны 11 айдың ішінде жоспардағы 4,9 проценттің орнына 6 процент кемітілді. Соңғы уақытта Татарстанда, Башқұртстанда, Саратов, Сталинград облыстарында және еліміздің басқа да аудандарында мұнайдың жаңа көздері ашылды.

Біздің міндетіміз, деді министр, сол мұнайды қайта өңдейтін заводдар, трубопроводтар және басқа кәсіпшілік шаруашылығын салуда мемлекеттік бюджетте көзделіп отырған қаржыны мейлінше жақсы пайдалануда болып отыр. Біз мұнай қа-

Устіміздегі жылы, деп депутат М. А. Яснов (Москва) Совет үкіметі халықаралық қатынастары дамыту саласында зор табыстарға жетті. Қоғамдық және саяси құрылымы өртүрлі мемлекеттердің бейбіт қатар өмір сүруі туралы лениндік идеяларды бүкіл дүние жүзінде миллиондаған адамдар қолдады және мақұлдады. Н. А. Булганин мен Н. С. Хрущев жолдасардыа Индияға, Бирмаға және Афғанстанға барып келген, СССР мен Азия елдері халықтарының арасында достықты ығыайтқан сапары Совет Одағы ойдағыдай жүргізіп отырған бейбітшілік пен халықаралық ынтымақ саясатының айқын айғағы болып табылады.

Депутат Яснов бұдан кейін кәзір Отандық астамасында жүргізіліп жатқан зор көлемді өнеркәсіп және мәдениет құрылыстары туралы айтты. Жалпы өнім және бұйымдардың аса маңызды түрлерінің көпшілігін шығару жөнінде бұйымға жылдық мемлекеттік жоспары мерзімінен бұрын орындалды.

Тұрғын үйлер салу және қаланы көркейту жұмыстарының көлемі мен қарқыны арта түсуе. Устіміздегі бесжылдықта 4.240 мың шаршыметр, яғни бұдан бұрынғы бесжылдықтардағы 3 есе артық тұрғын үйлер салынды.

Депутат Яснов құрылысты ұйымдастыру, оның құны кеміту мәселелеріне тоқталды.

Депутат А. Е. Кочинян (Армян ССР) мынаны хабарлады: республиканың өнеркәсібі бесінші бесжылдықтың жоспарын барлық көрсеткіштер бойынша асыра орындады. Бұйым өнеркәсіп өнімнің көлемі 1950 жылдың дәрежесінен 2 есе, ал соғысқа дейінгі 1940 жылдың дәрежесінен 5 есе артып түсті.

Алайда, деп атап өтті шешен, кейбір кәсіпорындары жұмысты әлі де біркелкі істемейді, өндірістік жоспарлар және еңбек өнімділігін арттыру, өнімнің өзіндік құнын кеміту жөніндегі тапсырмаларды орындап отырмайды. Бірқатар кәсіпорындардың басшылары жаңа техниканы енгізу үшін наһар күреседі, өндірістің экономикасына терең зер салмайды.

Депутат Кочинян бұдан кейін жергілікті өнеркәсіп пен кәсіпшілік кооперациясының кәсіпорындарын жаңа жабдықтар мен қамтамасыз етудің қажет екені туралы, суландыру каналдарының құрылысын салуды тездету қажеттігі туралы айтты.

КПСС Орталық Комитетінің июль Пленумы, деді депутат Т. Олигабаев (Тәжік ССР), өнеркәсіп орындарын географиялық жағынан тиімді орналастыру және өнеркәсіпті шикізат пен отынның шығатын көздеріне жақылату туралы партияның директиваларын басшылыққа ала отырып, еліміздің ішкі күштерін жалпы мемлекеттік жоспарлау және орналастыру

шаруашылығының шешуші саласы болып табылатын сланец өнеркәсібін өркендетуге арнады. Ол сланецті қазу және байыту жөніндегі еңбекті көз керек ететін жұмыстарды механикаландыру мәселелерін қанағаттанғысыз шешіп отырған СССР Көмір өнеркәсіп министрлігінің атына бір-қатар сын ескертпелер жасады.

Сессияның қарауына тапсырылып отырған, 1956 жылға арналған СССР Бюджетінің жобасын қуаттай келіп, Мюрисеп жолдас, республикада нан пісіру өнеркәсіп орындарын салуды күшейту, «Құнда» цемент заводуын қайта құру туралы мәселе қойды.

Депутат Т. Я. Ниселев (Белорус ССР) сөз сөйледі. Ол совет мемлекетінің бейбітшіл сыртқы саясаты туралы айтты. Совет адамдары, деді Ниселев жолдас, Булганин мен Хрущев жолдасардыа Индияға, Бирмаға және Афғанстанға барып келген сапарының қорытындыларын бір-ауыздан қызу мақұлдауда. Бұл қорытындылар бізді, совет адамдарын ғана қуантып отырған жоқ. Бұл қорытындылар халықтардың бейбітшілігін, хауіпсіздігін достығы мен ынтымағын ардақтайтын барлық адамдарды қуантуда.

Бұдан кейін республика өнеркәсібінің жұмысына тоқталып, депутат бесжылдық жоспардың және 1955 жылғы жоспардың мерзімінен бұрын орындалғанын атап өтті. Өндіріс көлемі бұйым 1954 жылғымен салыстырғанда 13,5 процент артты. Кәсіп орындардың көпшілігі өнімнің өзіндік құнын кемітуге жетісті. Кәзіргі өндіріс алаңдарында жабдықтарды пайдалануды жақсартты.

Ал оның бер жағында көптеген кәсіпорындар үшінші тоқсанға арналған мемлекеттік жоспарларды орындамалы. Жергілікті және былғары өнеркәсібінің кәсіпорындары, сонымен қатар кәсіпшілік кооперациясы үстіміздегі жылдың 11 айында бюджет айналымынан алынатын салықтың 30 миллион сомын кем берді.

Депутат Ниселев республика медицина мекемелерінің жұмысын нығайту туралы мәселе қойды.

Депутат М. Я. Плудон (Латыш ССР) басқару аппаратының құрылымын жақсарту және оны қысқарту мәселесіне тоқталып, былай деп көрсетті: республикада мемлекеттік басқару орындарын ұстауға жұмсалған қаржы бұйым 1954 жылғыдан 14 миллион сом азайтылды. Алайда әкімшілік-басқару аппараты онан әрі қысқарту және арзандату үшін әлі де зор мүмкіншіліктер бар. Әрбір 100 жұмысшы 20-25 қызметшіден келіп отырған ведомстволар да бар, деді шешен. Бұл істе, әсерсе дайындау ұйымдарында зор кемшіліктер кездесіп отыр. Оларды ұстауға жұмсал-

дарьковтың және Ядримирдің жұмысшыларына алғыс айтты. Өзбекстанның мақтаныштары 1956 жылы мақта өлісінің көлемін 500 мың гектарға арттыруды және мемлекетке үш миллион тонна мақта беруді өздерінің алдына міндет етіп қояды.

Өзінің сөзінде Камалов жолдас, сонымен қатар республикадағы мәдениет және тұрғын үйлер құрылысының мәселелеріне де тоқталды. Бұдан бұрынғы шешендер сыяқты, ол да СССР-дың 1956 жылға арналған Мемлекеттік бюджетін бекіту туралы ұсынысты қолдады.

Депутат М. Д. Данилов өзінің сөзін мариш халқының мәдениетін дамытуға арнады. Республиканың астанасы — Ишкар-Ола қаласында екі жоғары оқу орны, ғылыми-зерттеу институты, 6 арнаулы оқу орны бар. Горький атындағы Поволжьенің орман-техникалық институтының бір өзі орман шаруашылығы мен орман өнеркәсібі үшін үш мың бес жүзден аса маман даярлап шығарды. Соғыстан кейінгі жылдарда бұл институттың коллективі Поволжье ормандарын жетілдіру жөнінде зор жұмыстар жүргізді, ағаш өсудің, ормандарды қалпына келтірудің жаңа әдістерін жасап берді.

Данилов жолдас СССР Жоғары білім министрлігі жер-жердегі жоғары оқу орындарының материалдық-техникалық базасын дамытуға зор қамқорлық жасайтын болсын деген мәселе қойды.

СССР Азық-түлік өнеркәсіп министрі депутат В. П. Зотов былай деп мәлімдеді: азық-түлік өнеркәсібі жалпы өнім шығару жөніндегі жылдық жоспарды 26 декабрьде орындады. Министрліктің кәсіпорындары жылдың аяғына дейін жоспардан тыс 3,5 миллиард сомнан астам сомның өнімін өндірді. Жаңа қант заводтары іске қосылды, консерв кәсіпорындары, нан заводтары, май фабрикалары, май комбинаттары салынып жатыр.

Устіміздегі жылы қант қызылшасы 1951 жылғы қызылшаның өнімінен 30 процент артық дайындалды. Одан қант 1954 жылғы қызылшаның өнімінен 50 процент артық өндіріледі.

Депутат Зотов былай деді: табыстар бұдан да зор болатын еді, бірақ қант қызылшасы дақылын өсіруге әлі де болса барлық жерде бірдей жете көңіл бөлінбей келеді. Бұл айтылғандардың РСФСР-дың, Рязань, Брянск, Орел, Куйбышев облыстарына және кейбір одақтас республикаларға қатысы бар.

Ұлттар Советінің мәжілісінде, сол сыяқты депутаттар М. П. Гиоргадзе (Грузия ССР), А. В. Гиталев (Украин ССР) және Электр станцияларының құрылысы министрі Ф. Г. Логинов сөз сөйледі.

(ТАСС)

ПАРТИЯ ТҰРМЫСЫ

Әңгіме мал қыстапудан тыс қалған коммунистер туралы

Егер «Бұлақ» колхозында бола қалсаңыз, мал фермаларында сауыншы, шопан, мал күтуші болып жүрген коммунистерді, бұқаралық-саяси жұмысты ұйымдастырып жүрген ұйымшылдарды кездестіре алмайсыз. Бұл оғаш жағдай, бірақ факт. Осы себепті болу керек, мал қораларының маңына тасылған шоп жектің қасы, кейбір күндері малды кезінде шүтп, суаратын адамдар да болмай қалатын сияқты.

Осы жағдайды көзден көргенде қатты қызығасың да, коммунистер, активтер қайда деп ойлайсың. Сөйтіп істің жайымен таныса қалсаңыз, олардың көп екенін, бәрі де осында, колхозда екенін байқайсың. Партия ұйымы аудандағы ірі ұйымдардың бірін саналады, оның есебінде 26 коммунист бар. Бірақ, амал не, олардың бірқатары мал фермаларында емес, өкінішті кезектегі жұмыста жүр, тіпті кейбіреулері үйлерінде қол жұмысын бос отыр.

Рас, партия ұйымының жылынасында мал қыстату маусымының жайы жөнінде екі-үш рет мәселелер талқыланды да. Соңғы бір айда мұндай жылына екі рет өтті. Жарыссөздерде мал қыстатуды ойдағыдай өткізу, фермаларға коммунистер мен комсомолдерді көптеп жіберу, мал өсірушілер арасындағы бұқаралық-саяси жұмысты жақсарту, сөйтіп мал шаруашылық өнімдерін өндіруді арттыру туралы аз айтылмайтын екен. Бұл мәселелер жөнінде әңгіме болғанда колхоз председатели Бөженев, аудандық партия комитетінің мүшесі, соңғы кезектегі ауылдық Совет атқарушының председатели Аражанов, партия ұйымының секретары Ыбраев жолдастар бәрінен де өткір сөйлеп, өзара сынны «жылырып» жібереді екен. Осылардың инициативасы бойынша, мал қыстатуды коммунистердің өз қолына алуы жөнінде қаулылар да қабылданатын болыпты.

Бірақ аталған басшылардың «белсенділігі» жылынастан кейін су бүржікендей басылады. Сондықтан партия жылына-лыстарында қабылданған қаулылар жүзеге асырылмай, қағаз жүзінде қалып қояды. Осыны пайдаланып, Бихамал Аяғанова, Күләт Рамазанова сияқты коммунистер қорамдық еңбекке, колхоз өндірісіне қатыспауды әдетке айналдырыпты. Сөйтіп бұл жеңрейлер от басы, ошақ аясы қалыпты, қорамдық мүддені ұмытты.

Коммунистер Махметов, Әсет Қалиев жолдастар да бұлардан ұзап кете алмай жүр. Соңғы кезде колхоз шаруашылығымен айналыспай, тек жеке шаруашылықтарымен ғана шұғылданатын болыпты олар.

Сондықтан жоғарыда аталған колхоз

өндірісінен қол үзген коммунистерге КПСС Уставының «Партия мүшесі еңбекке өнеге көрсетуге... міндетті» деген талабын ескерту артық болмайтын сияқты.

Саяси үгіт еңбек тәртібін жақсартудың, біздің дамуымызға бөгет жасайтынның бәрін қарсы күрес жүргізудің маңызды құралы екені мәлім. Алайда, колхозда партиялық саяси жұмыстың бұл саласы бағаланбайды. Тізім бойынша, үгіт коллективінің құрамында 17 адам бар. Бірақ олардың көпшілігі талпырылған жұмысқа некекті қарап, өздеріне берілген учасктерде, колхозшылар арасында болмайтын көрінеді.

Мәселен, Молдағалиев, Мәліков, Елеусізов жолдастардың мал өсірушілер арасында болып әңгімелер өткізбегеніне ап-талап уақыт өткен. Сондықтан колхоздың Қарағай және Ақбас бригадаларындағы мал өсірушілердің өзіміздің өмірінен алуан түрлі оқиғалар мен жаңалықтарды кезінде есті алауларына таңдануға болмайды.

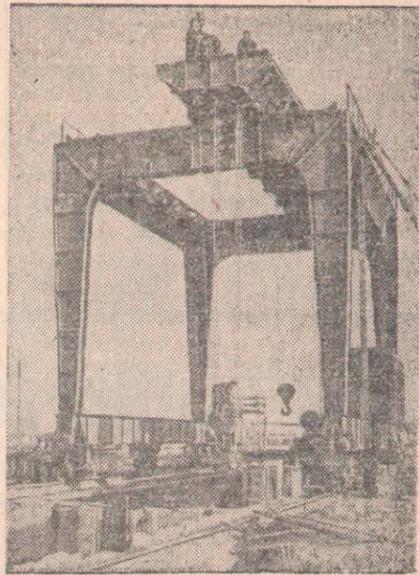
Әрине, бұл кемшіліктердің бәрін ең алдымен партия ұйымының секретары Ыбраев жолдас кінәлі. Бұл жөнінде әңгіме болғанда Ыбраев жолдасы қорғау үшін емес, істің пайдасы үшін мына жайды айта кеткен жөн ғой деп ойлаймыз. Ұйымдастыру және саяси жұмыстан тәжірибелері мол колхоз председатели Бөженев, ауылдық Совет атқарушының председатели Аражанов жолдастар сияқты коммунистердің партия ұйымының секретарына көмектесулеріне, тіпті олардың партиялық ішкі жұмыстан көп реттерде тыс келе жатқандарына таңымыз бар. Өйткені, Ыбраев жолдас жас секретарь, ол өмір тәжірибесі мол адамдардың көмегі мен кеңесін қажет етеді. Мұны Бөженев пен Аражанов жолдастар естен шығарған.

—Басқаны айтпағанда, —деп мәлімдейді Ыбраев жолдас, — ұсақ мәселе — колхоз председатели Бөженев жолдас бригадаларды аралау үшін маған көлік те бергісі келмейді.

Мұндай ұнамсыз жағдай Бөженев жолдасының тарапынан жиі кездеседі. Осы қыстың алғашқы айында колхоздың 300 центнер шөпін өзіміздер ұрлап, талан-тараққа салған. Бұл жөнінде коммунистер колхоз председателине кезінде хабарлады. Алайда Бөженев бұған назар аудармады. Ұрланған шөп із-түзсіз кете барды.

Бөженев жолдас басшы шаруашылық қызметкерлеріне жат мұндай қылықтан арылуға тиіс. Өйткені іс мүддесі партия ұйымына, коммунистерге сүйеніп, жұмыс істеуді қажет етеді.

Т. КӘДІРОВ,
(Өз тілшісі)
Ленин ауданы

Қызылорда плотинасының құрылысында қуатты крандар орнату қызу жүргізілуде. Ол су берудің ең басты операцияларын жүргізуге —плотинаның көптонналық темір затворларын көтеріп және түсіріп тұруға арналған. Кранның барлық бөлшектері Ленинградтың Киров атындағы заводында, ал электр жабдықтары Москваның «Динамо» заводында жасалған.

СУРЕТТЕ: кранның жалпы көрінісі.

(ҚазТАГ-тың фотохроникасы).

Малшылардың жарысы

Приеміш ауданындағы Калинин атындағы және «Қазақстанның 30 жылдығы» колхоздарының мал өсірушілері өзара социалистік жарысқа түскен болатын. Жақында малшылар арасындағы социалистік жарыстың қорытындысы шығарылды. Жарыс қорытындысында Калинин атындағы колхоз сауыншыларының «Қазақстанның 30 жылдығы» колхозының сауыншыларынан әрбір сауын сыйырдан 30 килограмм сүтті артық алғаны анықталды. Екі колхоздың сауыншылары да социалистік жарыс туын жоғары ұстап, малдың құнарлылығын арттыруға өздерінің барлық күш-қабілеттерін жұмсауда.

Қ. ТҰРЫСБЕКОВ.

Сүт сағула

Чкалов атындағы колхоздың (Мамлют ауданы) сауыншылары малдың құнарлылығын жаз күндерінен кемітпеу үшін күресуде. Күн өткен сайын малдарды күту, жемдеу жақсара түсуде. Қазір сауын сыйырларға тәулігіне 8 килограмм жемшөп, 4 килограмм сабан және 15 килограмм суразық беріледі. Мұның өзі тиісті нәтижесін беруде. Соңғы екі айда өткен жылдың осы уақытымен салыстырғанда әр сауын сыйырдан 85 литр сүт артық

КӘСІПОДАҚ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ ТӨЛ ІСІ

Ауыл шаруашылығы және дайындау органдары қызметкерлері кәсіподағы ұйымдарының есебінде 37 мыңға жуық кәсіподақ мүшелері тұрады. Бұлардың барсы көпшілігі МТС-тер мен совхоздарда өндірісте тікелей жұмыс істейді.

Облыста өз жұмысын жақсы ұйымдастырып отырған кәсіподақ ұйымдары да бар. Өндірісте еңбек үлгісін көрсетіп жүрген кәсіподақ мүшелері де аз емес. Соның нәтижесінде 1954—1955 жылдары облыста тың және тыңайған жер игеру тапсырмасы ойдағыдай орындалды, демек бір миллион гектардан астам тың жер игерілді. Сөйтіп, 1953 жылмен салыстырғанда егіс көлемі екі есе ұлғайды. Алдағы жылдың егісіне көп жер дайындалды.

Мал шаруашылығын өркендетуде де бірқатар жұмыс ітелді. Озат совхоздар мен МТС-тер сүт өнімділігін арттыруда елеулі табыстарға ие болды. Бұлардың қатарында Мамлют, Чистов совхоздары мен Ленин атындағы, Баян және басқа бірнеше МТС-тер бар. Бұл шаруашылықтарда малды қыстан аман шығару және сүт өнімділігін арттыру жолындағы күрес күннен-күнге күшейе түсуде.

Облыс ауыл шаруашылығында осындай көрінекті жұмыстармен бірге елеулі кемшіліктер де жоқ емес. Кейбір МТС-тер мен совхоздар әлі де болса техника қуатын іске сарқа пайдалана білмейді. Олардың еңбек өнімділігі төмен, өнімнің өзіндік құны қымбат. Озаттардың жұмыс әдісін насихаттау, социалистік жарысты ұйымдастыру формальды түрде ғана жүргізіледі. Міне, осы жағдайлар ауыл шаруашылығы және дайындау органдары қызметкерлері кәсіподағының жақында болып өткен облыстық конференциясында айтылды. Конференция делегаттары ауыл шаруашылығы және дайындау органдары қызметкерлерінің облыстық кәсіподағы комитетінің төменгі ұйымдарға жасап отырған басшылығындағы кемшіліктерді батыл сынап, оны жоюдың жолдарын атап көрсетті.

1. ПӘРМЕНДІ СОЦИАЛИСТІК ЖАРЫС ҮШІН

Социалистік жарыс— адамдардың еңбекке деген белсенділігін күшейтудің, еңбек өнімділігін арттырудың сыналған әдісі. Мұны жасқы түсініп, социалистік жарысты ойдағыдай ұйымдастыра білген жерлерде істің жайы да жақсы. Мәселен, Марьевка совхозы тракторларды, тіркеу саймандарын жөндеудің жылдық жоспарын облыста бірінші болып орындап шықты. Ал, Суворов, Булаев, Образцовая, Чистая МТС-тері мен Черкасск, Октябрь, Мамлют совхоздары төртінші тоқсандық жоспарды мерзімінен бұрын орындады. Бұл шаруашылықтардың механизаторлары арасында партиямыздың XX съезі күрметіндегі со-

(АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ДАЙЫНДАУ ОРГАНДАРЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ КӘСІПОДАҒЫНЫҢ ОБЛЫСТЫҚ II КОНФЕРЕНЦИЯСЫНАН)

лық етпейді. Механизаторлар арасында көпшілік-ұйымдастыру жұмыстарына мән бермейді. Тіпті кейбір жағдайда бұл жұмыстардан тыс қалады. Мысалы, Шағалы, Қыялы совхоздарының жұмысшылар комитеттерінің жұмысын алайық. Бұл екі совхоз бір бірімен социалистік жарысқа түскен. Солай бола тұрса да жұмысшылар комитеттері социалистік жарыстың барысын кезінде тексермей, оның қорытындысын шығармай келеді. Соның салдарынан екі совхоздың да жұмысшылары мен қызметкерлері қай совхоздың социалистік жарыста алда келе жатқандығын білмейді.

МТС-тердегі, сондай-ақ совхоздардағы жұмысшылар комитеттерінің социалистік жарысқа қалай басшылық жасап отырғанын ауыл шаруашылығы және дайындау органдары қызметкерлері кәсіподағының облыстық комитеті де білмейді. Конференцияда баяндама жасаған облыстық комитеттің председатели Зверовский жолдас Тимирязев атындағы совхоз бен Ворошилов атындағы МТС-те социалистік жарыс ойдағыдай ұйымдастырылған деп мәлімдеді. Шын мәнісінде олай емес. Бұл совхоздарда социалистік жарысты ұйымдастыруда елеулі кемшіліктер бар. Бұларда міндеттемелер қабылданған, бірақ оның орындалуы нашар. Бұған Тимирязев атындағы совхозда тракторлар мен тіркеу саймандарын жөндеудің төртінші тоқсандық жоспарының 65 процент, Ворошилов атындағы МТС-те 67,7 процент ғана орындалуы дәлел. Міне, бұл фактінің өзі облыстық комитет қызметкерлерінің төменгі ұйымдарының жұмысымен таныс емес екендігін көрсетеді.

2. МӘСЕЛЕ ОЗАТТАР ТУРАЛЫ

Зверовский жолдас конференцияда жасалған өзінің есепті баяндамасында ауыл шаруашылығының бірсыпыра озаттарының есімін атап өтті. Оның ішінде Социалистік Еңбек Ері, комбайншы Асадулаев, даңқты тракторшы Попов, сауыншылар Дик, Стафеева және басқалары бар. Бірақ, Зверовский жолдас ауыл шаруашылығының бұлар сияқты озаттарының іс тәжірибелерін көпшіліктің игілігіне айналдыру жөнінде кәсіподақ ұйымдарының не істеп отырғандығы жөнінде мардымды ештеңе айтпады. Өйткені кәсіподақ ұйымдарының озаттардың тәжірибесін насихаттау жөнінде істеп отырған жұмысы да шамалы.

Социалистік Еңбек Ері, комбайншы Асадулаев жолдас үстеміздегі жылы, егін жыйнау кезінде комбайнға үшінші тазартқыш орнату жөнінде ұсыныс жасады.

және жергілікті комитеттер де ол қаулылардың орындалуын ұйымдастырмады. Міне осылар сияқты төзгііз жағдайлардың салдарынан облыста озаттардың тәжірибесін насихаттау, ғылымның жаңалықтарын өндіріске батыл енгізу жұмыстары өз дәрежесінде болмай келеді.

Озат тәжірибені зерттеп, өндіріске енгізуді жүйелі жүргізіп отыру керек. Жаңашылдардың тәжірибесін тарату, оны көпшіліктің игілігіне айналдыру — творчестволық іс. Кәсіподақ ұйымдары бұл жұмысқа некекті қараудан, одан тыс қалудан үзілді-кесілді ажырауы керек. Олардың тәжірибесін кеңінен насихаттай, еңбекшілер арасында жаппай өрлеу туғызу, еңбек өнімділігін арттыру, өнімнің өзіндік құнын арзандату жолындағы күресті ұйымдастыру кәсіподақ ұйымдарының төл ісі.

3. ТЫҢ ИГЕРУШІЛЕРГЕ ҚАМҚОРЛЫҚ КҮШЕЙТІЛСІН

Соңғы екі жылдың ішінде облысымызда 19 жаңа совхоз ұйымдастырылды. Партиямыздың шақыруы бойынша бұл совхоздарға тың игеруге мыңдаған патриоттар келді. Бұл сүйсінерлік іс. Сонымен қатар тың және тыңайған жерлерді МТС коллективтері де игеруде. Бұларда да өзіміздің әр түпкірінен тың игеруге келген патриоттар аз емес.

Белген жаңа қоныстанушыларға қамқорлық жасап, олардың өздеріне жүктеген міндетті ойдағыдай орындауына тұрақты жағдай туғызу— алдымен кәсіподақ ұйымдарының міндеті. Бұл ұйымдар әрбір жұмысшының, әрбір қызметшінің тілегін, мұқтажын ескеріп, олардың тілегі мен мұқтажын орындап отыруға зер салуы керек.

Міндет осылай бола тұрса да, көптеген совхоздар мен МТС-терде тың игерушілерге жасалып отырған қамқорлық тиісті дәрежеде емес. Мәселен, Докучаев, Украин, Интернационал совхоздарында тың игерушілер тұрғын үйлермен әлі күнге толық қамтамасыз етілген жоқ.

Мұндай жағдай Аманкелді атындағы совхозда да бар. Бұл совхозда құрылыстың барысы мейлінше баяу. Совхозда құрылыс жұмысын жүргізуге тиіс «Петропавлстройтресінің» жұмысы жаңа талапқа жауап бермейді. Осы трестің совхоздағы өкілі Полицин жолдас құрылыс жұмысын тездетудің орнына, жаз бойы балық аулап, құс атумен күн өткізді. Мұның ақырында құрылыс жұмыстарының жоспары ай сайын орындалмай, салынған тұрғын үйлердің сапасы мейлінше төмен болып келеді.

Конференцияда сөз сөйлеген делегаттар жаңа қоныстанушылардың тұрмыстық қажеттерімен қамтамасыз етілмей отырғандығын, әресе сауда орындары жұмысы-

Мал күтімі жақсартылсын

Хрущев атындағы және «Победа» колхоздарының басшылары қоғамдық малдың өнімін өндіруді арттыру жөнінде бар мүмкіншіліктерді пайдалана алмай келеді.

Хрущев атындағы колхозда мал базаларын жөндеу жұмыстары осы күнге дейін аяқталмаған. Сауын сыйырлар фермасынан басқа фермаларда жабайы мал

азығын алдын-ала дайындап, беру жұмыстары ұйымдастырылмаған.

Жақында Преснов аудандық партия комитеті өзінің бюросында аталған колхоздардың председателдерінің өсебін тыңдап, бұл шаруашылықтарда мал қыстату маусымының жайын жақсарту жөнінде қажетті шаралар белгіледі.

Бірінші орыс революциясының елу жылдығына арналған лекциялар

Копюхов ауданының еңбекшілері 1905-1907 жылдардағы бірінші орыс революциясының елу жылдығын атап өтуде. Ауданның колхоздары мен совхоздарында, мекемелер мен ұйымдарында бұл тарихи оқиғаға арналған лекциялар мен әңгімелер өтуде.

Жуырда аудандық партия комитеті үгіт және насихат бөлімінің меңгерушісі Петрищев жолдас «Бірінші орыс революциясына елу жыл» деген тақырыпта лекция оқыды.

М. ЖОЛДЫБАЕВ.

Колхоз күн сайын мемлекеттік сатып алу орындарына жүздеген литр сүт сатады. Быйыл колхоз мемлекетке 1400 центнерден астам сүт сатты.

А. МАНУИЛОВ.

Ірі утыс

Облыстың сақтық қасалары 1948 жылы шығарылған мемлекеттік 2 проценттік заемның 16 тиражы бойынша облигация иелеріне ұтыстар төлей бастады. Алғашқы ұтыстар төлеу бастаған күні азамат Н. № 164 сақтық қасасына 012329 сериялы миң сомдық облигациясын жорсетті. Азамат Н. жорсеткен бес нөмерлі облигацияның біреуіне 25 мың, қалған төртеуіне 400 сомнан ұтыс шықты. Сөйтіп, заем ұстаушы Н. 26600 сом ақша ұтты.

В. ДАМАСКИН.

Біздің абройлы борышымыз

КПСС Орталық Комитетінің январь Пленумы таяудағы жылдар ішінде мал шаруашылығының негізгі өнімдерін өсімізді арттыру міндетін қойды. Бұл міндетті ойдағыдай жүзеге асыру үшін мал шаруашылығынан алынатын өнімді, әсіресе сүт өнімділігін жазы-қысы бірдей арттыра беретін мүмкіншіліктерді барынша тиімді пайдалану қажет болып отыр. Мұндай мүмкіншіліктердің бірі— қоғамдық мал үшін мол жемшөп қорын жасау, мал азығындағы құнарлы жемшөптің үлес салмағын барынша жобейту болып табылады.

Егер малдың қысқы азығы тапшы болса, қыста сүт өнімділігі күрт кемиді, мал жүдейді, шығын көбейеді. Өткен қыста Приеним ауданының колхоздарында жағдай дәл осындай болды. Көптеген колхоздар қоғамдық мал үшін, әсіресе құнарлы жемшөпті аз дайындады. Қысқы маусымда сауын сыйырлар тек табиғи пішенмен, сабанмен ғана азықтандырылды. Тойындыра азықтандырылмаған сыйырлар мезгілсіз қожырады, малдың қондылығы төмендеді, ірі мал және төлдер түрлі індетке шалдығып, өлім-жітім көбейді. Қыстан жүзген шыққан сыйырлар өткен жаздың алғашқы жартысында да сүтті көм берді. Осының салдарынан аудан колхоздарында 1955 жылы әрбір сыйырдан сауынған сүт мөлшері 1954 жылғыдан 59 литр көм болды.

Аудан партия ұйымы мал азығын әзірлеудегі өткен жылғы кемшіліктерден қорытынды шығара отырып, быйыл жемшөп әзірлеуге колхоздардағы барлық күш-мүмкіншіліктерді, МТС-тердің техника қуатын барынша жұмылдырды. Әсіресе құнарлы жемшөпті мол дайындауға ерекше назар аударылды. Колхоздарда быйылғы жазда және күзде 14 мың центнер сүрлем өткен жылғыдан артық салынды.

Салынған сүрлемнің басым көпшілігі — жүгері. Тек жүгері сүрлемі ғана аудан бойынша әрбір сыйырға 6 тоннадан келеді. Ал Хрущев атындағы, Буденный атындағы, Каганович атындағы және «Большевик» колхоздарында әрбір сыйыр үшін 8 тоннадан сүрлем бар.

Быйыл барлық колхоздарда сыйырларды сүрлеммен қыстың алғашқы күнінен бастап азықтандыру практикасы енгізілді. Мал-фермалары тұрақты мал күтушілермен толықтырылды. Колхоздардағы товарлы-сүт фермаларына таңдаулы қолхозшылар өсебінен 80-нен астам сауыншылар жіберілді. Малды, әсіресе сыйырларды күзгі-қысқы маусымда зоотехникалық талаптарға сай күту ісі жүйеге қойылды.

Осындай бірқатар маңызды шараларды жүзеге асыру негізінде сыйырлардың күзгі-қысқы маусымда сүт өнімділігі өлеуі арттырылып отыр. Үстіміздегі жылдың октябрь және ноябрь айларында аудан колхоздары бойынша орта есеппен әрбір сыйырдан 179 литр сүт сауылды. Бұл 1954 жылғы осы айлардағымен салыстырғанда 68 литр артық. Үстіміздегі жылдың күзгі-қысқы маусымында сүт өндіруді арттыруда Ленин атындағы МТС қамтытын колхоздар жоғары көрсеткіштерге ие болды. Бұл станцияның қамтуындағы колхоздар бойынша 1955 жылдың 1 октябрінен 1 декабріне дейін әрбір сауын сыйырдан 234 килограмм, немесе 1954 жылдың осы уақытындағыдан 109 килограмм артық сүт сауылды. Ал осы МТС қамтытын Хрущев атындағы колхоз әрбір сыйырдан екі айда 261 литр, «Новая жизнь» колхозы 234 литр сүт алынуын қамтамасыз етті.

Бір құнарлық жағдай сол — быйылғы октябрь, ноябрь айларында әрбір сыйыр-

дың сүт өнімділігін бытырғы октябрь мен ноябрьдегіден арттырмаған бірде-бір колхоз жоқ. Колхоздар мен совхоздардағы алдыңғы қатарлы 60-тан астам сауыншы осы екі айлық тапсырманы артығымен орындады. Өзіне бөкітіліп берілген сыйырлардың әрқайсысынан Қызылөскер совхозының сауыншысы Мария Плеткова жолдас 395 литрден, Евгения Древе жолдас 390 литрден, Хрущев атындағы колхоздың сауыншысы Роза Штоль жолдас 316 литрден, Анна Семенов жолдас 309 литрден, Зоя Зиль жолдас 266 литрден және «III Интернационал» колхозының сауыншысы Таисия Храмцова жолдас 298 литрден сүт саууға жетісті. Бұлар және басқа да озат сауыншылар күзгі-қысқы маусымда сүт өндіруді арттыру жолындағы жүрестің, партиямыздың XX съезін өндірістік табыстармен қарсы алу жолындағы социалистік жарыстың алдыңғы сапында көле жатқан озаттар, аудан еңбекшілерінің мақтанышы.

Аудан мал өсірушілерінің күзгі-қысқы маусымда сүт өндіруді арттыруда елеулі табыстарға ие болуы ең алдымен ферма коллективтерінің арасындағы ұйымдастыру және үгіт-бұқаралық жұмыстарын белгілі дәрежеде жүргізуіне деуіміз керек. Көптеген партия ұйымдары быйыл малды қолда-қорда күту маусымының бағталуына байланысты мал өсірушілер арасындағы үгіт-бұқаралық жұмыстарды тиімді дәрежеде жүргізу шараларын белгіледі. Әрбір шаруашылықтағы әрбір фермада үгітшілер тағайындалды, олардың күнбе-күнгі жұмыстарына партия ұйымдарының секретарьлары тарапынан басшылық және бақылау күшейтілді. Сауыншылармен және басқа да мал күтушілермен күнбе-күнгі өткізілетін әңгімелерде сол ферманың жағдайын, озат мал өсірушілердің іс тәжірибесін келіпін талқы-

лау, орын алған кемшіліктерді батыл сынап, оны шұғыл жою шараларын белгілеу практикасы енгізілі.

Аудандық партия комитетінің Ленин атындағы МТС аймағындағы жұсаушылар тобының инициативасы бойынша МТС-те сүт сауудың барысы жөнінде колхоз басшыларының, товарлы-сүт фермалары меңгерушілерінің, мал мамандарының кеңесі өткізіліп тұрады. Мұндай кеңестерде сүт өндіруді арттыра беруді қамтамасыз ететін озат тәжірибелер ортаға салынады. Озат әдістерді барлық колхоздардың игілігіне айналдыру шаралары қарастырылады. Кеңестер кейін жұсаушылар тобының қызметкерлері колхоздарда болып, белгіленген шараларды жүзеге асыру жөнінде колхоз басшыларына практикалық көмек көрсетеді.

Бұл станция аймағындағы колхоздарда «Сауыншылар күні» өткізу практикасы жиі қолданылып жүр. Мұндай күндерде алдыңғы қатарлы сауыншылар өздерінің іс тәжірибелерін айтып береді. МТС-тің бас зоотехнигі, колхоз зоотехниктері қысқы маусымда сауын сыйырларды күтудің ғылыми жолдары және еліміздің озат мал өсірушілерінің іс тәжірибелері жөнінде баяндамалар жасайды, озат тәжірибелерді және ғылым табыстарын колхоз өндірісіне енгізу мүмкіншіліктерін көрсетеді.

Әрбір айдың аяғында МТС-те сауыншылардың социалистік жарысына қорытынды жасалып, сүт сауу жөнінде биологиялық шығарылады. Олар барлық фермаларға жіберіледі және ферма коллективтерінің талқылауы ұйымдастырылады.

Тимирязев атындағы МТС қамтытын колхоздарда 15 күн сайын сүт сауудағы әрбір сауыншының көрсеткіші жыйнақталады. Жоғары көрсеткішке ие болған сауыншыларға ауыспалы қызыл вымпель тапсырылып тұрады.

Әр айдың аяғында сүт сауудың қорытындылары бүкіл аудан бойынша да шығарылып тұрады. Айлық қорытындыла жоғары көрсеткішке ие болып, социалис-

тік жарыста үздік шыққан сауыншылар аудандық Күрмет Тақтасына жазылады. Өткен октябрь, ноябрь айларында үздік көрсеткіштерге жетіскен 27 сауыншы аудандық Күрмет Тақтасына жазылды. Колхоздарда социалистік жарыстың озаттарына айлық жоспардан артық сүт сауғаны үшін қосымша ақы төлеудің уақытылы жүргізілуі қарастырылды, оларға сыйлықтар беру ұйымдастырылып келеді.

Осындай шараларды қолдану негізінде колхоздарда декабрь айында да әрбір сыйырдың сүттілігі өткен жылдың бұл айындағыдан жоғары болып отыр. Бұл айда Ленин атындағы, Тимирязев атындағы МТС-тер қамтытын колхоздар да істің жайы ойдағыдай.

Дегенмен, бұл айтылғандардан ауданның барлық колхоздарында қысқы маусымда сүт өндіруді арттыру мүмкіншіліктері толық пайдаланылып отыр деген қорытынды шықпайды. Кейбір колхоздардың басшылары малды күту, азықтандыру жұмыстарын дұрыс ұйымдастырмай, өткен екі айда сыйырлардың сүттілігі өлеуірі кемітіп алды. Бұған мысал ретінде «III Интернационал» колхозындағы жағдайды алуға болады. Мұнда октябрь, ноябрь айларында сүт өте аз өндірілі.

Мұның сырын тексергенде колхоз председателі Ворошилов, партия ұйымының секретары Вольгин жолдасардың ферма жұмыстарына басшылықты өлеуірі босаңсықандары анықталды. Тіпті олар ноябрь айында әрбір сауыншыға айлық тапсырма жеткізуді де өскермепті. Сауылған сүттің өсебін күнбе-күн дұрыс жүргізу де ұйымдастырылмаған. Сауыншылардың социалистік жарысына басшылық ету партия ұйымының назарынан тыс қалған. Малды, әсіресе, сыйырлардың қондылығына, сүттілігіне, тағы басқа өзгешеліктеріне қарай азықтандыру тәртібі енгізілмеген. Сыйырларды суалту, бұзаулауға әзірлеу тәртібі бұрмаланан келген.

Аудандық партия комитеті сүт өнімділігін кемітуге жол берген бұл колхоздың басшыларын бюро мәжілісінде тыңдап, орын алған кемшіліктерді атап көрсетті. Сонымен бірге сыйырдың сүттілігін арттыру шараларын белгілеп, ол шараларды жүзеге асыруды колхоз басшыларына қатаң талап етіп отыр.

Олардың бұл сыны орынды да. Облыстық, аудандық сауда орындары, әсіресе жаңа совхоздарды көпшілік қолды товарлармен қамтамасыз ету мәселесіне жете мән берілмей келеді. Магазиндерде көпшілік қолды товарлар аз, асханаларда дайындалатын тағамның сапасы төмен.

Конференцияда 14 адам жарыссөзге шығып сөйледі. Олардың барлығы кәсіподақ ұйымдарының бұқаралық-ұйымдастыру жұмыстарын жүргізудегі, адамдарға қамқорлық жасаудағы, ауыл шаруашылығын өркендету ісіне өз үлестерін қосудағы міндеттерін айтты. Ауыл шаруашылығы және дайындау органдары қызметкерлерінің кәсіподағы конференция белгілеген міндеттерді бұлжытпай жүзеге асыруға тиіс. Бұл— олардың ардақты борышы.

Ө. НҰРМҰХАМЕДОВ.

басшыларын бюро мәжілісінде тыңдап, орын алған кемшіліктерді атап көрсетті. Сонымен бірге сыйырдың сүттілігін арттыру шараларын белгілеп, ол шараларды жүзеге асыруды колхоз басшыларына қатаң талап етіп отыр.

Рәс, соңғы уақытта колхоз басшылары өздері жол беріп келген кемшіліктерден қорытынды шығарған сыяқты. Егер колхозда ноябрь айында әрбір сыйырдан орта есеппен 21 литр таза сүт сауылса, декабрьдің алғашқы жартысында әрбір сыйырдан алынған сүттің орта мөлшері 25 литр болып отыр. Бірақ бұл көрсеткіштер фермадағы орташа көрсеткіштерге не болып отырған сауыншылардың әрбір сыйырдан сауын жүрген сүт мөлшерінен төмен. Ал, Таисия Храмцова жолдас сыяқты озат сауыншылардың көрсеткішіне мүлдем ілеуі алмайды да. Мұның өзі колхоз партия ұйымының сауыншылар арасындағы социалистік жарысты әлі де болса өз дәрежесінде ұйымдастыра алмай отырғанын көрсетеді.

Аудандағы бастауыш партия ұйымының мал шаруашылығы саласын көзгі басты міндеті малды қыстан алыны және шығынсыз алып шығу ғана емес, сонымен бірге қысқы маусымда сыйырлардың сүт өнімділігін кемітпеуді қамтамасыз ету болып отыр. КПСС Орталық Комитетінің январь Пленумы алға қойған аса күрделі де жауапты міндет, міне, осыны талап етеді.

Біз малды қыста күту, азықтандыру және сауу жөніндегі алдыңғы қатарлы әдістерді өндіріске көңілінен енгізе отырып, озат тәжірибені насихаттау, мал өсірушілердің шаруашылық және мәдени-тұрмыстық мұқтаждарын өтеу істеріне көбірек назар аударуға, сөйтіп, өзіміздің осы абройлы міндеттерімізді ойдағыдай жүзеге асыруға тиісіміз.

Қ. АМАНТАЕВ,

Қазақстан КП Приеним аудандық комитетінің секретары.

КПСС XX съезін лайықты қарсы алайық!

Қойды көп өсіріп, жүн өндіруді арттыра береміз

Өткен малшаруашылық жылы біздің қой фермасының коллективі 1238 қой өсірді, оның 670-і саулық. Аға шопан Шавалдин жолдас өзіне бекітіліп берілген әрбір 100 саулықтан 120 қозы алды. Ферма бойынша әрбір ірі қойдан 4 килограмм жүн қырқылды. Колхозымыз жыл ішінде қой шаруашылығынан 126 мың сомның табысын алды.

Біз үшін қол жеткен табыс тоқтам емес. Сондықтан 1956 жылы қой басын 2 мыңға жеткізуге, ферма бойынша әрбір 100 саулықтан 120 қозы алуға, әрбір ірі қойдан кемінде 4,2 килограмм жүн қырқуға міндеттеніп отырмыз. Ферма коллективі өздерінің бұл абройлы міндеттерін жүзеге асыруды туысқан Коммунистік партияның XX съезін лайықты қарсы алу мақсатына ұштастыра жүргізіп келеді.

Коллективтің мақсаты қойды қыстаң қонды және шығынсыз алып шығумен бірге, олардан алынатын жүннің неғұрлым сапалы болуын қамтамасыз ету болып отыр. Жүннің сапалылығын жақсарту ең алдымен қойды дұрыс азықтандыруға байланысты. Егер қысқы маусымда қойға берілетін азық мөлшері және оның құнарлылығы әртүрлі болса, жүн біркелкі өскейті. Мұның өзі жүннің сапасына нұқсан келтіреді. Біз осындай қолайсыз жағдайға жол бермеуді қарастырудамыз. Ол үшін қойға берілетін пішеннің, сүрлемнің, концентраттың мөлшері бүкіл қыс бойына біркелкі болуын қадағалап отырмыз. Қойды күн сайын күту, азықтандыру жұмыс күнінің тәртібі, белгіленген азық рационны бойынша жүргізіледі. Қой қоралары жылы, әрі лаза болады.

Біз қой өсірудегі практикалық жұмысымызға ғылым мен озат тәжірибелердің табыстарын кеңінен қолдана отырып, алдағы жылы колхозымыздың табысын арттыра түсуге, елімізге жоғары сапалы биік жүнті, сөміз қой егін көп беруге келеді үлес қосамыз.

И. РУЛИМОВ,
Конохов ауданы, «Қазақстанның 30 жылдығы» колхозының председателі.

Жаңа міндеттеме

Булаев ауданындағы «Страна Советов» колхозының қой өсірушілері өткен ауылшаруашылық жылына әрбір 100 саулықтан 109 қозы алып, оларды аман өсірді. Әр қойдан 3,4 килограмнан жүн қырқылды. Сойтпін, колхоз қой өсіру және мемлекетке жүн тапсыру жоспарларын аброймен орындап шықты.

Совет МТС-нің алдыңғы қатарлы жөндеуші-механизаторлары КПСС XX съезін лайықты табыстармен қарсы алу үшін еңбек вахтасына тұрды. Солардың бірі — токарь Е. Куприянова жолдас сменалық тапсырманы күн сайын екі еседен орындап жүр.
СУРЕТТЕ: Е. Куприянова жолдас жұмыс үстінде.
Суретті түсірген **И. Пасечный.**

Социалистік жарыс табысқа жеткізді

Петропавл ет-консерв комбинаты жұмысшылары мен инженер-техник қызметкерлері арасында бесінші бесжылдықтың, соның ішінде 1955 жылдың жоспарларын мерзімінен бұрын орындап шығу үшін социалистік жарыс кең өрістетілді.

1955 жылдың үшінші және төртінші тоқсандарының өзінде мінсіз сапалы өнім шығару үшін 102 бригада жарысты. Бұл бригадаларда 1320-дан астам жұмысшы, қызметкерлер бар. Завод комитетінің кеңейтілген жыйналысында 88 бригадала «мінсіз сапалы өнім шығаратын бригада» атағы берілді. Олардың қатарында ет бөлшектеу цехындағы Карпунин жолдас басқаратын бригада, шұжық цехындағы Асылбеков жолдас басқаратын бригада, консерв құтыларын буып-түйетін цехтағы Гражданкин жолдас басқаратын бригада және басқа бригадалар бар.

СССР Ет және сүт өнеркәсіп министрлігінің 9 ноябрьдегі бұйрығы бойынша октябрь айындағы қол жеткен ерекше табыстары үшін сойылатын малдарды алғаш өңдеуден өткізетін цех коллективінің көптеген жұмысшылары «Отличник» значімен наградталып, 200 сомнан ақшалай сыйлық алды. Бұлардың қатарында Золотов, Петров, Стреляева және Космынин жолдастар бар.

Міне, 1955 жылға белгіленген жоспар мерзімінен бұрын орындалды. Комбинат

пары 104,2 процент орындалды. Мұнда шұжық тағамдарын өндіру 103 процентке, консерв өндіру — 107 процентке жетті.

Қала кәсіпорындарының социалистік жарысында үш тоқсан бойы қалалық партия комитеті мен қалалық Совет аткомінің ауыспалы Қызыл Туына ие болып келеміз. Ал СССР Ет және сүт өнеркәсібі министрлігінің Бүкілодақтық социалистік жарысында біздің коллектив бірінші, екінші тоқсандарда үшінші орынға ие болып, 50 мың сом сыйлық алды. Ал жарыстың үшінші тоқсанында тағы да үшінші орынға ие болып, 84 мың сомдай сыйлық алдық.

Үстіміздегі жылы комбинатта өнертапқыштар мен рационализаторлар арасындағы жұмыс жақсара түсті. Осы жылы бүкіл комбинаттың өнертапқыштары мен рационализаторларының конференциясы өткізіліп, онда өнертабу және рационализаторлық ұсыныстар жасаудың жайы және алдағы міндеттер туралы арнаулы мәселе қаралды. Сол сияқты, әрбір цехта жиі-жиі өңгімелер өткізілді. Екі рет рационализаторлық ұсыныстар жасау айлығы ұйымдастырылды. 1954 жылы рационализаторлар саны 20 болса, биылғы жылдың 11 айында 33-ке жетті. Осы жаңашылдар үстіміздегі жылы да 57 жаңалық ұсыныстар жасады. Осыдан 37 ұсыныс өндіріске енгізіліп, мемлекетке

Вагон айналымы тездетілуде

Петропавл темір жол бөлімшесінің вагоншылары халық шаруашылығына қажетті жүктер тасымалдау ісіне желелі үлес қосып, вагондардың босқа тұруын қысқарта түсуде. Бесінші бесжылдық жылдарында Омск темір жолына қарасты Петропавл жол бөлімшесінде көптеген өзгерістер болды. Өндіріске жаңа техника енгізу, технологиялық әдістерді жетілдіру, сол сияқты қолда бар механизмдер мен құрал-жабдықтарды неғұрлым ұтымды пайдалану жүзеге асырылды.

Темір жолдың ең күрделі станциялары Петропавл және Макушино станцияларында жөндеу жұмыстары түгелдей механикаландырылды. Сол сияқты стрелкаларды электрлі орталықтандыру ісі де ойдағыдай шешілді. Теміржолшылар коллективі партия ұйымдарының басшылығы арқасында бйылғы жылы транспортқа ең қуатты техника — тепловоздар пайдалануды жүзеге асырып, бұл салада да өндірістік табыстарға ие болып отыр. Көзір поездар жүрісі жөнінде жасалған графиктер өткен жылдарымен салыстырғанда жақсы орындалатын болды.

Вагон депосының жұмысшылары мен инженер-техник қызметкерлері КПСС XX съезі құрметіндегі социалистік жарысты өріспете отырып, 1955 жылға белгіленген тапсырмаларды мерзімінен едәуір бұрын орындап шықты. Коллектив өткен 11 ай уақыт ішінде жоспардан тыс 8 миллионнан астам қор жыйнады. Ал, Петропавл вагоншыларының жөндеу жұмыстарында үнемделген қаржысының өзі 1 миллион сомға жуық болды.

Вагон айналымын тездетуде тепловоз машинистерінің атқаратын ролі өте зор. Бұл салада көптеген машинистер өндірістік табыстарға ие болып, өзге түсерліктей еңбектер істеді. Мәселен, тепловоз машинисі Шалибаев жолдас жақындағы бір күндерде Петропавл станциясынан Макушино станциясына ауырсамақты поезд алып шықты. Ол графикті бұлжытпай орындай отырып, күн райының өте қолайсыз жағдайында вагондарды айналымға белгіленген уақыттан едәуір бұрын берді.

А. СЕИТОВ.

Еңбек өрлеуі

Артеліміздің барлық коллективі сияқты мен басқаратын жайпай тігін цехы, еңбекшілер заңдарын орындайтын және молды киімдер тігетін цех тігіншілері тұтыққан партиямыздың XX съезі анылу күніне лайықты өндірістік тарту әзірлеу үстінде жаңа табыстарға жетіп келеді.

Коллективіміз еңбекшілерге берік, сапалы киімдерді көп түгу жолындағы жұмысымызды 1955 жылға белгіленген

Төменгі физкультура коллективтерінің жұмысына жете көңіл бөлінсін

Бұл күндері ауыл-селода спортпен әуестенуші жастардың қатары көбейіп келеді. Олар спортың түр-түрі бойынша жаттығу жұмыстарын жүргізіп, спорт сайыстарына белсене араласқысы келеді. Ауыл-село спортшыларының осындай өскелең талаптарын орындап, олардың спортпен шұғылдануына жағдай туғызу колхоз басқармаларының маңызды міндеттерінің бірінен саналады.

Октябрь ауданының кейбір колхозларының басқармалары спорт ісіне көңіл бөліп, колхозды деревня спортшыларының қатарын көбейтуге, оларды спорт киімдерімен және құралдарымен қамтамасыз етуге үнемі көңіл бөліп келеді. Мәселен, «Путь Ильича» колхозында колхоз басқармасы, оның председателі Дмитренко жолдасстың инициативасы бойынша колхоз стадионын салу белгіленді. Басқарма колхоз спортшыларына керекті мөлшерде спорт киімдері мен жабдықтарын сатып алып берді. Сондай-ақ, Сталин атындағы колхоздың басқармасы, оның председателі Ковтюх жолдас та село спортшыларын спорт киімдерімен және құралдарымен қамтамасыз етті. Жастардың инициативасымен Торангүл көлінде мұз айдыны ұйымдастырылды. Көзір мұз айдынында село жастары көңілінен жаттығу жұмыстарын жүргізеді.

Дегенмен спорт мәселесімен жете шұғылданып отырған колхоздардың қатары әлі тым аз. Көптеген колхоз басқармалары ауыл-селодағы спортқа жете мән бермейді. Колхоз спортшыларының спортпен шұғылдануына қолайлы жағдай туғызбайды. Тіпті кейбір колхоздар «Колхозшы» еркті спорт қоғамының мүшелік жарнасын да түрлі желеулерді белше ұстап, төлемей келеді.

Жамбыл атындағы колхоз — аудандағы ірі шаруашылықтардың бірі. Мұнда үш бригада бар. Колхоздың орталық усадыбасында, сондай-ақ бригадаларда ауыл жастарының спортпен шұғылдануына жағдай туғызуға барлық мүмкіншіліктер бар. Бригадалардың барлығында да мұз айдынын ұйымдастыруға болады. Бірақ осы мүмкіншіліктер көп реттерде жүзеге асы-

рыла бермейді. Бұған ең алдымен колхоз басқармасы, оның председателі Ырысбаев жолдас кінәлі.

Колхозда қажетті мүмкіншіліктердің барлығына қарамастан Ырысбаев жолдас ауыл спортшыларына спорт киімдері мен құралдарын алуды қажет деп ташпай-ақ келеді. Ырысбаев жолдасстың кінәсінен колхоздың көптеген жас спортшылары қысқы спортың түр-түрімен шұғылдана алмай жүр. Ол ол-ма тіпті Ырысбаев жолдас «Колхозшы» еркті спорт қоғамының мүшелік жарнасын уақытында төлеуді ескермеген. Бұл жөнінде аудандық партия комитеті мен аудандық Совет аткомі Ырысбаев жолдасқа бірнеше рет «жертті» де. Бірақ, ол болмашы желеулерді белше ұстап, қоғамның мүшелік жарнасын жөзінде төлеуді тәзгісіз ұзаққа созыда. Ауыл спортшыларының спортпен шұғылдануына бөгет жасауда. Келешекте Жамбыл атындағы колхоздың комсомолдері мен жастарының орынды тілектеріне құлақ асып, Ырысбаев сияқты колхозты ауылда спорттың жандануына бөгет жасайтын адамдарды тәртіпке шақыратын уақыт жеткен сияқты.

Мұндай жағдай Ленин атындағы колхозда да кездесіп жүр. Колхоз председателі Қоспанов жолдас колхоз спортшыларына спорт киімдері мен жабдықтарын сатып алмақ түгіл, қоғамның мүшелік жарнасын уақытында төлемей жүр. «Путь к коммунизму», «Шит», «Трудовик» колхоздарында да спортқа қозғарас, спорт жұмысының жайы дәл осындай.

Партия мен үкімет алға қойған шаруашылық міндеттерді жүзеге асыру күресіне белсене қатысып жүрген ауыл-село жастары өздерінің бос уақыттарында спортпен шұғылданып, денелерін шынықтырғысы келеді. Жастардың мұндай орынды талабын қолдау колхоз басқармаларының ылғый көңіл бөлетін мәселесі болуға тиіс.

Н. ӨТЕУБАЕВ,

«Колхозшы» еркті спорт қоғамының Октябрь аудандық Советінің председателі.

Туристердің съезд құрметіндегі жорығы аяқталды

Осы жылдың 20 декабрінен 27 декабріне дейін КПСС XX съезі құрметіне арналған туристер жорығы болды. Жорыққа қатысқан совхоздар мен МТС-тердің спортшылары барлығы 180 километрдей жол жүрді.

Шаңғышылар Петропавл МТС-інде Ленин совхозында, Смирнов поселкесінде, Совет ауданының «Борьба за коммунизм» колхозында, Петропавл ауданының Ворошилов атындағы, Буденный атындағы және басқа колхоздарында болды.

Жорыққа қатысушылар өздері болған елді пункттерде «Турист» атты қабырға газетін шығарды. Совет адамдарының мо-

физкультура коллективтерінің жұмысына практикалық көмек көрсетті.

Мұнымен бірге олар Петропавл ауданының Чапаев колхозында, Смирнов поселкесінде еңбекшілерге концерттер қойып берді. Концерт алдында «СССР халықтарының спартакиадасы» деген тақырыпта лекция оқылды. Туристер концерттің программасында совет композиторларының әндері, тақпақтар және көркемөздер орындады.

Туристер өздерінің жеті күнге созылған жорығын табысты аяқтады. Мұндай жорықтар алғы күндерде де село спортшыларының қатысуымен тағы да ұйымдастырылып тұратын болды.

шаруашылық жылына 100 саулықтан 120 қозы алуға, әрбір қойдан 4 килограмнан артық жүн қырқуға міндеттеніп отыр. Бұл міндеттемені орындау қойларды қыстан қонды шығаруға байланысты екенін ескеріп, қой өсірушілер қой күтіміне баса көңіл бөлуде. Қойларға жемшоптен басқа күн сайын 1 килограмнан жүгері сүрлемі беріліп келеді. Фермада жас қозыларды күтетін сакманшылар белгіленген, қозылар тұратын торлар әзір. Аға шопан Ахмет Сайдуллаев пен шопан Нлья Осиповтар фермаға быйыл желтег жас қой өсірушілерге үлгі өнеге көрсетіп, олардың табысты жұмыс істеуіне көмектесіп келеді.

Х. РАХМЕТОВ.

тағамдарын өндірудің жылдық жоспарын 11 ай ішінде 103,6 процент, пшұжық тағамдарын 115,6 процент, консерв тағамдарын 126,8 процентке орындап отыр.

Комбинатта еңбек өнімділігін арттыру жолындағы күрес қарқынды жүргізілді. Соның нәтижесінде өткен жылмен салыстырғанда быйыл еңбек өнімділігі 10,7 процент артты. Өткен 11 ай ішінде жылдық жоспардағыдан тыс 25 миллион 500 мың сомның ет және консерв тағамдары өндірілді.

Ет тағамдарын өндірушілер бесінші бесжылдыққа белгіленген жоспарларды да мерзімінен едәуір бұрын орындап шықты. Бесжылдықта жалпы өнім шығару жос-

Консерв заводының слесары Лозенко, механиктері Акимов және Кузнецов жолдастар, компрессор цехының бастығы Ахметқалиев және жұмысшылар Сергеев, Мельников жолдастар бағалы рационализаторлық ұсыныстарымен бүкіл коллективке танылғаннар.

Көзір бізде КПСС XX съезі құрметіндегі социалистік жарыс туы жоғары көтерілді. Социалистік жарысқа басшылықты жақсартта отырып, съездің ашылуына жаңа табыстармен барамыз.

Г. ПРИЦКЕР,

А. И. Микоян атындағы ет комбинаты завод комитетінің председатели.

гілестен ташеърмаларды мерзімінен 15 күн бұрын орындап шықты.

КПСС XX съезі құрметіндегі еңбек вахтасына тұрған тігінші-мастер Антонина Михайловна Бочпарова жолдас бұл күндері еңбектің озат үлгісін көрсетіп жүр. Ол еменалық ташеърмаларды әрдайым асыра орындайты. Еңбекшілер зақаздарын орындайтын тігінші-мастер София Иногентьевна Левадина және Нина Головина жолдастардың еңбектегі көрсеткіштері де атап айтуға тұрарлық. Мұндай өндіріс озаттары бізде күн санап көбейіп келеді.

Н. КОРКИН,

«1-Май» кәсіпшілік артелінің цех бастығы.

ральдық бейнесі жөнінде және басқа тақырыптарда лекциялар оқыды. Төменгі

„Ленин туының“ дабылынан кейін

„ТІЛЕККЕ САЙ ЖҮРГІЗІЛМЕЙ ОТЫР“

«Ленин туы» газетінде осы тақырыпмен жарияланған тілші хатында Ленин ауданы, Арал ауылдық Советінің қарауындағы оқу үйінің жұмысы қанағаттанғысыз екендігі сыналған болатын. Ауылдық Совет атқомі газет сынынан қорытынды шығара отырып, оқу үйінің еңбекшілер тілегіне сай жұмыс істеуі үшін бірсыпыра шаралар қолданды. Оқу үйі-

нің бұрынғы меңгерушісі К. Ергөболотова жұмыстан босатылып, оның орнына дайындығы бар басқа адам тағайындалды. Сол сыяқты ауылдық Советке қарасты елді пункттерде тағы да екі оқу үйі ұйымдастырылды.

Н. САҚТАҒАНОВ,

Ленин ауданы, Арал ауылдық Совет атқомінің председатели.

Мәдени-ағарту мекемелері қызметкерлерінің маңызды міндеттері

Облысымызда еңбекшілерді мәдени қамтығанын орындар саны жылдан-жылға көбейе түсіп, олардың жұмыстарының мазмұндары да күрделіленуде. Мәселен, тек быйылғы жылдың өзінде ғана мұнда 60-тан астам жаңа мәдени-ағарту мекемелері пайдалануға берілді. Сөйтіп бұл күндері облысымыздың селолары мен ауылдарында 200-ге жуық мәдениет үйлері, клубтар мен кітапханалар жұмыс істейді.

Жергілікті партия мен совет ұйымдарының басшылығы және көмегі арқасында облысымыздың көптеген мәдени-ағарту мекемелері өз жұмыстарын ойдағыдай жүргізе алып отыр. Әсіресе соңғы кездерде мәдени-ағарту жұмыстарын алда тұрған шаруашылық міндеттермен ұштастыра жүргізуде бірқатар табыстарға жол жетті. Егіншілер мен механизаторлар үшін өнеркәсіп және ауыл шаруашылығы тақырыптарында лекцияларды жиі оқып отыру, демалыс кештері мен кітап оқушылар конференциясын ұйымдастыру, еңбекшілерді киномен қамту жұмыстары жүйелі түрде жүргізілетін болды. Сол сыяқты мәдени-ағарту мекемелері ауыл шаруашылығындағы озат әдістерді кеңінен насихаттау, оларды жұртшылықтың игілігіне айналдыру жұмыстарын жүргізуді әлетке айналдырып отыр.

Қуанарлық бір жай, мәдени-ағарту мекемелері қызметкерлерінің ойдағыдай жұмыс істеуі егіншілер мен механизаторларды алда тұрған міндеттерді орындауға жұмылдыруға игілікті әсер жасап отыр. Бұған мысал ретінде Благовещенка селолық кітапханасының жұмысын мысалға алуға болады. Кітапхана меңгерушісі Сергеевко жолдас колхозшыларды кітаппен қамту, олардың демалыс кештерін ұйымдастыру және озат еңбек әдістерін кеңінен насихаттау жұмысын ойдағыдай жүр-

гізудің нәтижесінде мал өсірушілер мен егіншілерді қажырлы еңбекке жұмылдыруда жергілікті партия ұйымдарына зор көмекші болып отыр. Селолық кітапхана мен оқу үйінде, әсіресе мал өсірушілерге арналған кештер жиі болып тұрады. Бұл кештерде озат мал өсірушілер, Бүкілодақтық ауылшаруашылық көрмесіне қатысушы Юрченко, Понсмаренко және басқалар өздерінің жұмыс әдістері туралы айтып, көрмеден алған әсерлерін ортаға салды.

Облыс еңбекшілері мәдени-ағарту мекемелерін көптеп салу жөніндегі тарапандықтардың игілікті бастамасын зор белсенділікпен қарсы алды. Колхозшылар өздерінің жыйналыстарында жаңадан клубтар мен кітапхана және оқу үйлерін салу үшін 9 миллион сомнан астам қаржы болды. Осының нәтижесінде быйылғы жылы Петропавл ауданында жаңадан 5 селолық клуб және кітапхана үйлері, Полудин ауданында 6 селолық клуб және радиоторабы салынды. Сонымен қатар бұл ауданның еңбекшілері жаңа клубтар үшін 100 мың сомға құрал-жабдықтар сатып алды. Мәдениет орындарын салу Ленин және Преснов аудандарында да кең көлемде жүргізілуде.

Жергілікті партия ұйымдары, совет атқомдері және колхоз басқармалары мәдени-ағарту мекемелерінің қысқы жағдайда ойдағыдай жұмыс істеуіне назар аударуда. Мұның өзі түсінікті де. Өйткені Солтүстік Қазақстанның жағдайына мәдени-ағарту мекемелеріне жарты жылдан астам уақыт бойы тек қана село орталықтарында ғана жұмыс жүргізуге тура келеді. Сондықтан да Полудин ауданының Сергеевко, Раевка, Камышлов, Ленин ауданының Александровка және Ильин, Конилов ауданының Лебяжі селолық Советтері өз қамтуындағы барлық мәдениет орындарын қысқы маусымға ойдағыдай

әзірледі. Бұл күндері бұл селолық Советтерінің қамтуындағы клубтар мен кітапханаларда мәдени-ағарту жұмыстары ойдағыдай жүргізілуде, әсіресе социалистік жарысты өрістетуге бағытталған жұмыстар мазмұнды түрде өтеді.

Преснов ауданындағы Молотов атындағы колхоздың (председатели Белогуб, селолық Совет председатели Степаненко, партия ұйымының секретары Бельчиков жолдастар) клубы салынғалы аз-ақ уақыт өтті. Бірақ көзір мұнда еңбекшілерді мәдени қамту жұмыстары кең көлемде жүргізіліп отыр. Селоның еңбек озаттары клуб жанындағы көркемөнерпаздар үйірмесінің белсенді мүшелері болып табылады. Мәселен, озат сауыншылар Мария Криштал, Полина Калининенко, комбайншы Петр Шкавро, колхозшы Ирма Герт жуырда болып өткен ауыл-село көркемөнерпаздарының республикалық байқауына қатысты. Село көркемөнерпаздарының күшімен бұл клуб үйінде егіншілер мен механизаторлар үшін Фадеевтің «Краснодон үстіндегі жалау», Островскийдің «Жазықсыз кінәлілер», Михалковтың «Менің үйге қайтқым келеді» пьесалары және басқалары көрсетілді. Ал быйыл көркемөнерпаздар украин композиторы Лысенконың «Наташка Полтавка» опереттасын зор табыспен қойды.

Еңбекшілерді мәдени қамту жұмысын ойдағыдай жүргізуде селолық кітапхананың атқаратын ролі зор. Өткен жыл ішінде облысымыздың кітапханалары 100 мың данадан астам кітаптармен толықтырылды. Кітап оқушылар саны да күннен-күнге көбейе түсуде. Сол сыяқты кітапхана қызметкерлерінің жұмыс сапасы да жақсаруда. Бұған мысал ретінде Совет ауданының кітапханасының жұмысын алуға болады. Бұл кітапханада марксизм-ленинизм классиктерінің шығармалары,

орыстың және дүние жүзі әдебиеті классиктерінің кітаптары, совет жазушыларының шығармалары жыйнақталған. Кітапханада 1300-ден астам кітап оқушылар бар. Олардың көпшілігі колхозшылар мен жұмысшылар. Кітапхана меңгерушісі М. Львовичикова жолдас еңбекшілерді кітаппен қамту жұмысын, әсіресе озат тәжірибелер жыйнақталған кітаптарды насихаттауды ойдағыдай жүргізе алып отыр. Мәселен, мұнда кітап оқушылар конференциялары, демалыс кештері жиі өткізіліп тұрады. Сол сыяқты, түрлі тақырыптарға арналған фото-көрмелер, витриналар жабдықталады. Соңғы айлар ішінде жабдықталған «Ауыл шаруашылығы мен өнеркәсіпті шұғыл орқендету үшін», «Жүгері — аса бағалы дақыл», «КПСС XX съезі қарсаңында», «Бейбітшілік үшін күрес — халықтардың мүдделі ісі», «Кітап — білім бұлағы», және басқа тақырыптарға арналған стендтер кітап оқушылардың назарын бірден өздеріне аударды.

Айта кету керек, селолық жерлерде жұмыс істейтін мәдени-ағарту мекемелері әлі де болса өз міндеттерін көзгірі талаптарға сай атқарып отыр дегуге болмайды. Біздің жетістіктерімізден гөрі кемшіліктерміз басым болып отыр. Әсіресе мәдени-ағарту жұмыстарын шаруашылық міндеттермен ұштастыра жүргізуде кейбір орынсыздықтарға жол берілуде. Мәселен, Ленин ауданының бірқатар колхоздары мен совхоздарындағы клубтар мен оқу үйлері өз жұмыстарын ойдағыдай жүргізе алмай келеді. Осы ауданның Аманкелді атындағы колхозында жақсы жабдықталған кітапхана бар. Бірақ мұндағы жұмыс тек бірлі-екілі кітап оқушыларға аңдасанда кітап борумен ғана шектеліп отыр. Оның жұмысын жандандыруды селолық Советтің председатели Сақтағанов жолдас та еске алмай келеді. Ал бұл сыяқты өмірден алысқа отырған мәдени-ағарту мекемелерінің аттарын оңдап атауға болады.

Орын алып отырған басты кемшіліктердің бірі осы уақытқа дейін көркемөнерпаздар үйірмесінің жұмысын бұқаралық қозғалысқа айналдыра алмай отырғандығымызда. Сондықтан да біз өткен республикалық байқауда жүдделі орынға ие бола алмадық. Мұның себебі ең алдымен облыстық мәдениет басқармасы бұл жұмыста біржақтылық әдіске көшті. Шындығында біз барлық назарды жетелеген «таңдаулы» колхоздар мен аудандарға аударып, көркемөнерпаздар жұмысының бұқаралық дәрежеге көтерілуін естен шығардық. Бұл кемшілік облыстық газеттердің бетінде орынды түрде сыналды.

Ауыл-селодағы мәдени-ағарту мекемелерін қолдарынан іс келетін білімді адамдармен толықтыру жұмысы да ойдағыдай емес. Бірқатар клубтар мен кітапханалардың меңгерушілігіне қабілетсіз, оның үстіне білімдері төмен адамдардың жіберілгендігін атап айта кеткен жөн. Мұның өзі мәдени-ағарту мекемелерінің жұмысында кемшіліктердің орын алып отырғандығының себебінің бірі болып табылады. Өйткені еңбекшілерді мәдени қамту жұмысын жандандыру ең алдымен кадрларға байланысты екендігі мәлім.

Істе орын алып отырған кемшіліктерді жою мақсатымен жуырда облысымыздың барлық аудандарында мәдени-ағарту мекемелері қызметкерлерінің селолық Совет председателдері, бастауыш партия ұйымының секретарьларымен бірлескен үшкүндік семинар-кеңестері өткізілді. Оған 600-ден астам адам қатысты. Кеңесте аудандық партия комитетінің секретарьлары мен аудандық Совет атқомінің председателдері, облыстық мәдениет бөлімінің тәжірибелі қызметкерлері сөз сойледі, мәдени-ағарту мекемелерінің қызметкерлері өз жұмыстары туралы пікір алысты. Сөйтіп еңбекшілерді мәдени қамту жұмыстарын жандандырудың нақтылы шаралары белгіленді.

Сол сыяқты облыстық мәдениет басқармасы облыстық драма театры мен қаладағы музыка мектебінің жанынан қысқа

мерзімді курстар ашты, оларда мәдени-ағарту мекемелерінің қызметкерлерін оқытуды жоспарлап отыр. Ал алдағы жылдың февраль айында облыс тарихында бірінші рет мәдени-ағарту мекемелері қызметкерлерінің облыстық съезі өткізілмек. Сол сыяқты январь айынан бастап әрбір колхоздардың және аудандардың көркемөнерпаздар үйірмесінің байқауы өткізіледі.

Еңбекшілерді киномен қамту — зор маңызды бар іс. Бізде өз жұмыстарын ойдағыдай жүргізіп отырған киномеханиктер аз емес. Бірақ жалпы алғанда егіншілер мен механизаторларды киномен қамту жұмысы оншалықты мақтанарлықтай болмай отыр. Әсіресе шалғай жатқан елді пункттердегі еңбекшілерді жүйелі түрде киномен қамту жұмысында зор кемшіліктер орын алған. Кино қызметкерлерінің алдында тұрған аса маңызды міндеттердің бірі — егіншілер мен механизаторларды және мал өсірушілерді киномен қамту ісін ойдағыдай жүргізуге жетісеу болып табылады. Облыстық мәдениет басқармасы алдағы жылдан бастап селолық жерлерде киноларды насихаттау, әрбір елді пунктте көрсетілетін кинокартиналардың бір күнде жүргізілуі, киномен қамту жұмысында терек қатаң расписанияның болуы және мәдени-ағарту мекемелерінің қызметкерлері арқылы еңбекшілерге кино билеттерінің күнібұрын сатылуы сыяқты жұмыс әдістерін қолданғалы отыр.

Мәдени-ағарту мекемелері қызметкерлеріне аса абыройлы міндет жүзетелген. Олар еңбекшілерді мәдени қамту жұмысын жан-жақты жүргізу арқылы оларды партия мен үкімет алға қойған міндеттерді орындауға жұмылдыруда жергілікті партия, совет және шаруашылық ұйымдарға жанды көмек көрсетуге тиіс. Бұл — бүгінгі таңдағы алда тұрған басты міндеттердің бірі.

Г. ПЛЕВАКО,

облыстық мәдениет басқармасының бастығы.

**В. ФИСЕНКО,
П. МАРКОВ.**

Атом қуаты бейбітшілік қызметінде

Инженер Б. АНТОНОВ

Атом қуаты — прогресс үшін адамзат алдында жаңа мүмкіншіліктер апаратын аса ұлы техникалық жетістіктердің бірі. Жер шарының бүкіл халықтары атом қуатының ажал оры болмауын, соғыс пен қырығу қаруы болмауын, қайта қоғамның игілігі мен гүлденуі үшін өндірістік күштерді жан-жақты өркендету құралы болуын талап етеді.

СССР-да дүние жүзіндегі тұңғыш өнеркәсіптік атом электр станциясының құрылуы советтің ғылымның аса ірі жетістігі болды.

Барлық елдердің халықтары бұл игілікті хабарды зор қуанышпен қызыға қабылдады. Жоғары вольтті айналымға қосылған атом электр станциясы маңайдағы қалаларға, деревняларға және жұмысшы поселкелеріне қазірдің өзінде-ақ 15 миллион киловатт-сағаттан астам электр қуатын берді. Тұңғыш атом электр станциясын пайдаланудағы жемісін аңсаған төлрибені совет ғалымдары мен инженерлері басқа елдердің мамандарына таратуда.

СССР Ғылым Академиясының атом электр станциясы шарына ғана үш қабатты үйге орналасқан. Егер оның биік вентилиациялық трубасы болмаса, оны мектеп, институт, лаборатория үйі екен деп ойлауға болады. Бұл шынында да әр электр станциясы, әрі лаборатория. Бұл жерде энергетиктің еңбегі жаңа формалар мен мазмұнға ие болған. Атом электр станциясында жанған оттың гүрлі, отын желінің тұратын механизмдердің сартылдаған үні естілмейді, лашыдап жатқан қызыл жалын көрінбейді. Электр станциясы қызметкерлерінің қолдары мен киімдерінде күйенің немесе көмір шаңының дәрі да байқалмайды. Бұл — озат социалистік индустрия тұғызған жаңа техника пайшальғы.

Басты зал. Биік, жарық бөлме. Залдың бір бұрышында — әдемі жеңіл шығарған бөлінген шарын алаң. Осы қоршау шығардың арғы жағында — шойыннан жасалған жоғарғы қалқан плита мен жоғарғы жағынан атом қазаны — реакторды жауып тұратын дөңгелек болат қақпақ тұр. Реактордың жан-жағы қалың бетон дуалдармен қоршалған. Мұның бәрі станция қызметкерлерін зиянды сәулелерден қорғау үшін қажет.

Реактор — атом электр станциясының басты агрегаты. Уранның ядро ішіндегі алатын оған әрі 5000 киловаттық электр қуаты мен турбогенераторды қозғау үшін пайдаланылатын пайдалы жылу қуатына айналыру осы реактордың ішінде жүзеге асырылады. Реактордың нақтылы жылулық қуаты 30000 киловатт келеді.

Станцияның реакторында «отын» дызметін уран-235 изотопының бес проценті бар байытылған уран атқарады. Реактордың ішіне небәрі 550 килограмма

тыңдар жүзеге асырылса, атомдардың ядроларындағы қуаттың бір бөлегін айырып алуға болады. Бұл реакцияларға атомдар емес, олардың ядролары қатысады. Ядролар мен бөлшектердің өзара әрекеттері нәтижесінде заттардың түбірінен қайта құрылуы жүзеге асырылады. Оның түбірі қозғалады, сөйтіп, кейбір жағдайларда салмағы жағынан бірдей желетін көмірді, мұнайды, немесе басқа отынды жаққаңдағыдан қуатты бірнеше есе артық беретін орасан зор қуат босатылады. Бірақ, амад қанша, ядролық реакциялардың бәрі қуат бере бермейді. Оның үстіне ядролардың көлемі және ядролық реакцияларды тұғызатын бөлшектер орасан кішішекті болғандықтан бұл реакцияларды жүзеге асыру әдетте қиыны болады.

Атом қазаны — реакторға уран-235-тің ядроларын нейтрондардың әрекеті арқылы бөлудің әрекетіне, тізбенті реакциясы пайдаланылады. Бұл реакцияның тамаша қасиеті мынада: уран ядроларының өздінен бөлшектенетін қасиетіне сәйкес басталып, ол кейбір жағдайларда одан әрі үздіксіз созыла береді. Өз ішіне ұшып келген нейтронның әрекеті арқылы бөлінген уранның әрбір ядросы екі бөлшекке бөлінеді де, сол бойда бірнеше нейтрондар шығарады; осы нейтрондардың арқасында уранның басқа ядроларының бөлінуін тұғызды, сөйтіп осы төртінше әрі қарай созыла береді.

Мұндай үздіксіз, тізбенті процесс уран ядроларының нақтылы белгілі саны болуын талап етеді, өйткені уран ядролары аз болса, бөлшектелген кезде пайда болатын нейтрондардың едәуірі уран арқылы ұшып өткен кезде атомдардың ядросына түспейді, тықса ұшып шығады да жоғалып қалады. Тізбенті реакцияны дамытуды бастау үшін қажетті уран саны критикалық масса деп аталады. Атом электр станциясының реакторында оған 250 килограмма жуық байытылған уран салған кезде критикалық масса шығады. Алайда, реакторға уран екі есе артық салынады. Бұлай етудің қажет болатын себебі, реактордың жеткілікті реактивтігі запасы болсын, яғни уранның бөлінуінен шығатын өнімдердің және реактордың жұмыс процесінде пайда болатын ксенон газының бөгет болатындығына қарамастан реактордың едәуір уақыт бойына үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету.

Атом электр станциясының реакторы бетон тудыра орнатылған цилиндр тәрізді болат қожух. Қожухтың ішіне толтырыла графит қаланған. Бұл қаланған графиттердің ортасынан 128 жұмыс каналы өтеді, бұлардың арқасында ұзындығы жеті метрге жуық цилиндр. Бұл цилиндрлердің төменгі жақтарына уран толтырылған.

ның процент мазмұны белгіленген нормадан азайып қалған, оның себебі, ядролардың едәуір бөлігі реактордың жұмыс процесінде бөлшектелген, «жанып кеткен».

Мұнан кейін біз бу генераторларының бөлшектерімен және насостар залымен танысамыз. Реактор арқылы өтетін су 270 градусқа дейін ысытылады, бірақ қайнамайды, өйткені 100 атмосферлік қысымда тұр. Ол бірінші контур деп аталатын түйік системаны бойлай айналып жүреді. Бу генераторларында осы су қысымы небәрі 12,5 атмосферлік екінші контурдағы суды қайнатады. Бұл жерде температура 260 градустық бу пайда болады, ол турбинаға барып өседі. «Атом жылуы» пайдаланатын бу турбинасы едәуірлігі электр генераторын айналдырады. Генератор өндірген ток жоғары вольтті айналымға қосылған токты арттыратын кәсіп электр станциясына келіп түседі.

Дүние жүзіндегі тұңғыш өнеркәсіптік атом электр станциясымен танысқаннан кейін бұл жерде советтік атом энергетикасының даңқты жолының бастамасына екендігіне көңілде зор сенім туаты. Алда — жана, бұдан әлдеқайда қуатты және әлдеқайда жетілдірілген атом электр станцияларының құрылыстары тұр. Қазіргі кезде СССР-да қуаты 50-100 мың киловаттық, тіпті одан да артық атом электр станцияларының жобалары жасалуда. Атомдық энергетиканың өркендеуі — Советтік социалистік мемлекеттің техникалық прогресі шарттарының бірі.

II.

Атомдық энергетика — атом қуатын бейбіт мақсаттарға пайдаланудың бірден-бір жолы емес.

Ядролық реакторлардың және оған өзге зарядталған бөлшектерді шапшаңдата тын жетілдірілген шапшаңдатқыштардың пайда болуы радиоактивті изотоптарды көптеп өндіруді өрістетуге мүмкіндік берді. Оларды халық шаруашылығының бір-қатар салаларында қолдану бірқатар практикалық міндеттерді орындауда олардың өте пайдалы бола алатындығын, сондықтан да олардың болашағының зор екендігін көрсетті.

Изотоптар дегендердің көпшілігі химиялық элементтер атомының бір түрі екендігі мәлім. Өздерінің химиялық қасиеттері жағынан осы элементтің изотоптары практикалық жағынан байқалмайды. Сондықтан да Д. И. Менделеев элементтерінің периодтық системасында кәдімгі бір орында тұрады. Мұның мәнісі, қандай элементтің болса да изотоптарының барлық ядроларына дұрыс зарядталған бөлшектердің, протондардың саны бірдей болады. Изотоптар бір-бірінен өздерінің ядролары ішіндегі нейтрондар санының

болады. Бүкіл технологиялық циклдің басынан аяғына дейін өшпінді сәулеленетін изотопқа адам қолы бірде-бір рет тимейді. Жұмыстың бәрін күрделі, «ақылды» машиналар істейді.

«Ыстық» лабораторияның осы әдеттен тыс, ертеңдегі сыяқты жағдайынан денсаулыққа зиянды өндірістер ғана емес, сонымен бірге, жәй әшейін адамға қолайсыз, ынғайсыз өндірістердің өзі осы сыяқты, тіпті бұдан да тәрі едәуір жетілдірілген автомат-машиналармен орындалатын болашақ заман техникасының бастамасын көрмеуге болмайды. Изотоптарды өнеркәсіпте қолдану техникалық прогреске қолжабыс тигізеді. Совет Одағында радиоактивті изотоптардың әртүрлі қасиеттерін пайдалануға негізделген арқыллы приборлар барған сайын кеңінен қолданылуда.

Мысалға, гамма-пульсометрі алайық. Еліміздің аса ірі су электр станцияларының құрылыстарындағы қуатты топырақ сорғыш снарядтар осындай прибордармен жабдықталған. Топырақ сорғыш снаряд өзін қуатты насос қондырғыларымен түтігінің ішіне пұлыпаны — қоймалжың балшықты сорып алады. Пұлыпаны топырақ снарядынан түтіктер арқылы су электр станциясының плотинасы салынатын жерге апарылады. Суы ағып кетеді де, топырағы сол орында қалады. Пұлыпаның келіп түсуіне қарай топырақ үйіндісі барған сайын өсе береді. Әрине, пұлыпаны негүрлым сұйық болса, топырақ үйіндісінің солғұрлым баяу есетіндігі түсінікті.

Металлургияда прокаттың қалыңдығын үздіксіз өлшеу үшін қолданылатын приборлар, токыма өнеркәсібінде мақта-мата лентасының тығыздығын өлшейтін приборлар, жабық ыдыстардағы сұйық заттардың және сұйық металдың дәрежесін өлшейтін приборлар, осы дәрежені қажетті қаралымында сақтауға арналған автоматтар, тығыздық өлшеушілері, конвейерлердегі заттардың өсебін алатын приборлар, тағы басқалары ядролық сәулелердің сінгілтік қасиеттерін пайдалануға негізделген.

Әртүрлі изотоптар сәулелерінің сінгілтік қасиеттері дефектоскопия үшін пайдаланылады. Біздің елімізде машиналардың деталдарын, рельстерді, металлдардың балқытып жабыстырылған тігістерін, тағы басқаларын жылдам және өте тиімді етіп «сәулелендіруге» мүмкіндік беретін және сол бұйымның ішкі кемшіліктерін дәлме-дәл табатын стандартты гамма-дефектоскоптар шығарылды. Бұл брақты азайтып, өндірісті жақсы ұйымдастыруға көмектеседі.

Темірдің, күкірттің, вольфрамның, молибденнің, хромның, кремнийдің радиоактивті изотоптары әртүрлі металлургиялық процестерді сәулелендіруге — құйындылар ішіндегі қосындылардың қалай

„СССР халықаралық шиеленісті бәсеңдетуге іспен себепші болуда“

АФИНЫ, 27 декабрь. (ТАСС). Афиннің барлық газеттері СССР Жоғарғы Советі сессиясының жұмысы басталғандығы туралы хабарды басып шығарған. Газеттер СССР финансы министрі А. Г. Зверовтың баяндамасын қысқаша баяндаған. «Элфтерия» газеті былай деп атап көрсетеді: «Совет Одағының соғыс шығындары 1956 жылы азайтылады, бейбіт қатар өмір сүрудің саяси бағыты сақталады».

Монгол Халық Республикасының үкіметі мен Герман Демократиялық Республикасының үкімет делегациясының бірлескен мәлімдемесі

УЛАН—БАТОР, 27 декабрь. (ТАСС). Бүгін Монгол Халық Республикасының Министрлер Советінің мәжіліс залында, Улан—Баторда Монгол Халық Республикасының үкіметі мен Герман Демократиялық Республикасының достық сапармен Монгол Халық Республикасында жүрген үкімет делегациясының бірлескен мәлімдемесіне қол қойылды.

Мәлімдемеге қол қою кезінде Монгол Халық Республикасы тарапынан болғандар: Монгол Халық Республикасының Премьер-Министрі Ю. Цеденбал, Ұлы халық Хуралы Президиумының Председатели Ж. Самбу, Ұлы халық Хуралының Председатели Ц. Дугурсурун, Ұлы халық Хуралы Президиумының мүшесі Д. Дамба, Премьер - Министрдің орынбасарлары Д. Майдар, Л. Цэнде, С. Лубсан, С. Авирээд.

Герман Демократиялық Республикасы тарапынан Герман Демократиялық Республикасының Премьер - Министрі Отто

«Авги» газеті былай деп жазады: «СССР-дың соғыс шығындары 10 процент кемиді. СССР халықаралық шиеленісті бәсеңдетуге іспен себепші болып отыр». «Катимерини» газеті былай деп жазған: «Жоғарғы Советтің кешегі мәжілісінде Совет Одағының халықаралық шиеленісті оған әрі бәсеңдету жөніндегі күш-жігері жұмсала беретіндігі айтылды».

Гретевольт бастаған Герман Демократиялық Республикасының үкіметтің делегациясының мүшелері болды.

Монгол Халық Республикасы мен Герман Демократиялық Республикасы үкіметтерінің бірлескен мәлімдемесінде екі жақтың неміс және монгол халықтары арасында бейбітшілік үшін және екі елдің гүлденуі үшін достық қатынастарды бұрыныдан да нығайта беруге ұмтылатындығы атап айтылған. Мәлімдеме Монгол Халық Республикасының Біріккен Ұлттар ұйымына қабылдауы, оған Біріккен Ұлттар Ұйымындағы Қытай Халық Республикасына тиісті орынды заңсыз алып отырған заңқайшылық өкілдің кедергі жасауы себеп болғандығы айтылған.

Мәлімдемеге қол қойылғаннан кейін Герман Демократиялық Республикасының Монгол Халық Республикасындағы Елшісі Кениг ұйымдастырған қабылдау болды. Қабылдау жылы шыраймен және достық жағдайда өтті.

Египет және Сауд Аравиясы қарулы күштерінің біріккен соғыс командованиесінің және біріккен командование штабының құрылуы

БАИР, 27 декабрь. (ТАСС). Египеттің соғыс министрі және қарулы күштерінің бас команданысы генерал-майор Хаким Амердің және сыртқы істер министрі Махмуд Фавзи Сауд Аравиясында 5 күн болып, қайтып келді.

Баспасөздің хабарына қарағанда, Амер мен Фавзи Египет пен Сауд Аравиясының екі жақты қорғаныс келісіміне сәйкес жоғары қорғаныс советінің жұмысына қатысқан. Бұл келісім 1955 жылғы 27 октябрьде екі мемлекеттің арасында жасалған болатын.

Египеттің сыртқы істер министрлігінің ресми мазмұнамасында жоғары қорғаныс советінің мәжілісі 24 декабрьде, Сауд Аравиясының астанасы — Эр-Рияда болған-

дығы, мәжіліс король Саудтың председателдігімен өткендігі айтылған. Совет Египет пен Сауд Аравиясы қарулы күштерінің біріккен соғыс командованиесін және біріккен командование штабын құру туралы қарар қабылдаған.

Генерал-майор Амер Египет және Сауд Аравиясы біріккен күштерінің жоғарғы бас команданысы болып тағайындалған. Мазмұндамада хабар етілгеніндей, жоғары қорғаныс советі «Араб мемлекеттерінің саясаты туралы жалпы мәселелерді талқылап», тиісті қарар қабылдаған.

Мазмұндамада Египет және Сауд Аравиясы талқылаған мәселелер жөнінде «көзқарастардың толық үйлесімді» болғандығы атап көрсетілген.

ий электр қуаты 5,000 киловаттық күшімен бір тәулік жұмыс істегенде уран-235 изотопының небәрі 30 грамы ғана жұмсалады (қуат көзі уранның нақ осы изотопы болып табылады). Осындай электр қуатын өндіретін бу электр станциясында бір тәулік жұмыс істеу үшін 100 тоннаға жуық көмір жағуға тура келер еді.

Бу электр станцияларында көмірді, мұнайды, шымтезекті, пайдаланумен салыстырғанда атом электр станциясында уранды пайдаланудың мұншалықты тиімді болатын себебі не?

Бу қазанының шағында көмірді, мұнайды, шымтезекті жаққанда отын тотығының химиялық реакциялар қуаты, яғни отын құрамына енетін заттардың кинетикалық қосылған кезде бөлінетін қуаты пайдаланылады. Мұндай реакцияларға көміртегінің, кислородтың, сутегінің томдары жаңа қосындар, жаңа молекулалар құрағанмен өзгеріссіз қалады. Ал химиялық процестерде атом ішіндегі атомның ток қана ең жоғарғы, «сыртқы» жіктері ғана, яғни оның электрондық қабықтары ғана өзгереді.

Кезбелден химиялық элемент атомының ең ортасында өте кішкентай атом ядросы болатындығы мәлім. Ядро ішінде практикалық жағынан қарағанда атомның бүкіл массасы жинақталған. Ядроның аруақытта дұрыс электр заряды болады, ал, ядроны айнала үнемі дұрыс зарядталған электрондар қозғалып жүреді. Ядроның айналасындағы электрондар электрон қабықтарын құрып, жік-жік болып орналасқан. Атом құрылымы жөніндегі көзірші замандағы болжам осындай.

Ядроның да құрылымы күрделі. Оның протондардан және нейтрондардан тұратындығы дәлелденген. Протондар — сүлгі атомдары ядросынан басқа ештеме дегеніміз. Олар дұрыс электрмен зарядталған және электрон массасына қарағанда он есе ауыр. Нейтрондар — массасы протон массасынан шамалы ғана ауыр зарядталған бөлшектер. Ядро ішіндегі протондар мен нейтрондар **ЯДРОЛЫҚ** күштер деп аталатын ерекше күштердің әрекеті арқылы өзара өте берік байланысқан. Егер бұл күштердің әрекеті болмаса ядроның тұрақтылығы енетін протондар бірдей зарядтары бар бөлшектер сыяқты жан-жаққа ұшырап ұшып кетіп қалар еді. Құралымы жағынан осындай орасан зор ядролық күштердің болуы арқасында атом ядросы өзінен зор қуаттың көзі бола алады. Тек атом күштерін басала білу керек. Егер ядролық реакциялар деп атала-

ды, яғни қазанының ішінде жүретін болат түтіктер жүргізілген, ол түтіктердің ішінде уранның жылу бөлігінің элементтерін саққандықтан су ағады. Уранның жылу бөлігі элементтер былай орналастырылған: олардың барлығынан реактордың диаметрі 150 сантиметрлік және биіктігі 170 сантиметрлік цилиндр тәрізді ең қажетті аймағы құрылады.

Тізбекті реакция процесінде уран-235 ядросы бөлінген сайын массасы уран ядросы массасынан едәуір кішкентай екі «жарықшақ» — екі жаңа атом ядросы пайда болады, сонымен бірге бірнеше нейтрондар және перменді гамма-сәулелер шығады. Бұдан бұрын да айтқанымыздай, нейтрондар көбінесе тізбекті реакцияны қуаттауға жұмсалады, ал «жарықшақтар» жан-жаққа бытырап ұша отырып, басқа атомдарға соқтығысып, оларға шамалы қосымша шапшаңдық береді. Осының нәтижесінде уранның жылу бөлігі элемент жылыды. Осыдан шыққан жылу реактордың әрбір жұмыс кезінде қазанындағы қысымы 100 атмосферлік айналп тұратын сумен жеткізіледі.

Атом электр станциясының реакторын басқару жұмысының бәрі автоматтандырылған. Басқарудың орталық пультінде тұрған кезекші инженер сәулелердің зиянды әсерінен жақсы қорғалған. Ол станцияның барлық механизмдерін оң-оңай басқарады. Ол басқарған реактордың қуаты автомат көмегімен арнаулы аспап арқылы бақыланады.

Кезекші инженердің және кезекші физиктің байсалды, сенімді жұмысын жөргенінде өзіне табандылықпен жол салып, ішкері өркендеп келе жатқан жаңалықтың зүлтілігіне айқын көзіңіз жетеді. Кейбір америка пайдакүнемдері атом электр станциясы кейін бір замандарда болатын іс, ол станцияларға сенім жоқ және нақты іс жүзінде қолдануға болмайды, деп өздерінің жақында ғана емес не еді? Бірнеше жыл өтпей жатып-ақ осы советтік ғылым атом электр станциясының бүгінгі күннің нақтылы ісі екендігін дәлелдеді.

Басты залдың бір қабырғасына бірнеше ондаған жұмыс каналдары ілініп қойылған, — бұл атом электр станциясы «отынның» жарты жылдық запасынан осы залдан біз ішіне су толтырылған терең бетон құдықтарының қақпақтарын көреміз. Құдықтардың ішінде радиоактивтігі төмендету мақсатымен, қайта өңдеуге жіберуге дейін едәуір уақыт бойына пайдаланылған уранмен бірге реакторда пайдаланылған серпішпелер сақталады, бұлардың өзін атом электр станциясының «күші» деп атауға болады. Реактордан шығарылған бұл серпішпелерде уран 235 ядролары-

мен тігін изотоптары бір-бірінен атомдық салмағының көлеміне қарай және тағы басқа бірқатар қасиеттері бойынша айырлады.

Изотоптар радиоактивті сәулелену көзі ретінде де, — әсіресе гамма-сәулелердің көзі ретінде кеңінен қолданылады. Көбінесе — 60 сыяқты изотоп көзір бағасы қымбат тұратын радиоды қолдану үшін толық ығыстырып шығарды дегуге болады.

Халық шаруашылығында пайдаланылатын изотоптардың негізгі саны ядролық қазандарда — реакторларда өндіріледі. Сонымен бірге ядролық реакторлар нейтрондар мен гамма-сәулелердің орасан қуатты көзі ретінде пайдаланылады. Реакторды қоршап тұрған бетон қабатының ортасына арнаулы каналдар жасалады, нейтрондармен және гамма-сәулелерімен сәулелендіру үшін олардың ішіне әртүрлі заттар салынады. Осы ядролық сәулелер реактор істеген кезде оның қажетті аймағынан түйдектеліп шығады. Нейтрондар мен гамма-сәулелер реактордың ішіндегі сәулелендірілетін заттар олардың қатты өзгерісін туғызады. Ядролық реакциялардың нәтижесінде жаңа атомдардың ядроларына әсер етеді де, ядролар пайда болады, басқа химиялық элементтер жасалады.

Бірақ, біз үшін қажетті ядролық реакциялардан басқа нейтрондармен сәулелендіретін затта тағы басқа да көптеген реакциялар жасалады. Сондықтан изотоптарды бөлу міндеті қиындай түседі.

Қажетті изотоптың сәулелендірілген үлгісін химиялық жолмен бөлу жөніндегі барлық жұмыс осы үшін арнап жабдықталған «ыстық» лабораторияларда істеледі. Олардың «ыстық» деп аталатын себебі, онда жұмыс күшті радиоактивті, «ыстық» сыяқты заттармен атқарылады. Өңделетін заттардың активтігі мұнда радионейтрондарына сөйкес көлемде кейін жетеді.

Осы жерде қажеттіліктер мүлде жаңа техниканы туғызды. «Ыстық» лабораторияларда бүкіл операциялар қауіпсіз орындалады. Өңделетін актив үлгі салынған бөлмеде қалың бетон дуалмен бөлінген оператордың ықтырында көптеген таңғажайып, жан көрмеген приборлар бар. Өте сезімтал «механикалық қолдар» — оператор басқарып тұратын манипуляторлар «ыстық» камераның ішінде қажетті әрекеттердің бәрін істейді: детальдарды бір орыстан екінші орынға ауыстырады, станоктардың тағы басқа әртүрлі аспаптардың жұмысын басқарады, т. т. Телевизордың экранынан немесе айналар жүйесінің көмегімен камерада болып жатқан процестердің бәрін бақылап отыруға

қабілетін зерттеуге, металл кірлерінің қайдан шығатындығын анықтауға, мартен пештерінің ванналарында металл мен шлақтың қозғалысы шапшаңдығын анықтауға, домна және мартен пештерінің отқа төзімді қабыттарының жағдайын бақылауға, тағы басқаларға қолданылады. Радиоактивті әдістер пайдалы қазба кендерді іздегенде (әсіресе мұнайды) кеңінен пайдаланылады.

Радиоактивті изотоптарды көсіліп аспаптардың материалдарына енгізе отырып, совет ғалымдары көсіліп аспаптың тозу процесін жете зерттеуге және металды кесу режимін жақсарту жөнінде ұсыныстар беруге мүмкіндік алды. Радиоактивті изотоптардың көмегімен двигательдердің әртүрлі детальдарының тозу процесі және олардың тозуына сыртқы факторлардың (мысалы, ауаның тозаңы) қандай әсер ететіндігі зерттеледі.

Медицинада радиоактивті изотоптар әртүрлі ісіктерді сәулелендіру жолымен емдеуге де, сондай-ақ, қалқан бездерінің ауруын, адам организміндегі қан айналымының шапшаңдығын анықтау үшін пайдаланылады.

Изотоптардың көмегімен етінің өнімділігін арттыру үшін өсімдіктерді жасырағынан үстем қоректендірудің қаншалықты маңызы барлығы анықталды.

Совет ғалымдары атом қуатын бейбіт мақсаттарға пайдалану әдістерін одан әрі жетілдіру мәселесін қарастыруда.

Көзірші замандық физиканың басты міндеті ядролық күштердің жаратылысын білу, атом ядролары құрылысының заңдарын ашу болып табылады. Совет ғалымдары осы аса маңызды міндеттерді орындау үшін табандылықпен еңбек етуде.

Атом ядросының және ядролық күштер құрылысын зерттеу үшін қажетті ең қуатты техникалық құралдардың бірі зарядталған бөлшектердің шапшаңдықпен болып табылады.

СССР Ғылым Академиясының ядролық проблемалары институтында бесжылдан астам уақыттан бері 680 миллион электронвольт қуатпен шапшаңдатылған протондар беретін дүние жүзіндегі ең ірі синхротрон жұмыс істеп келеді. Бұдан да төрі қуатты, дүние жүзіндегі ең ірі шапшаңдықпен — синхрофазотрон салынууда, мұнда 10 миллиард электронвольт қуатты бар протондар алынады.

Маркетің диалектикалық әдіспен қаруланған, барлық қажетті техникалық құралдармен жабдықталған совет физиктері атом ядросы құрылысының құпияларын ашаптыңдығына, сөйтіп адамзат ішкілігі үшін ядро ішіндегі қуатты сарқылмас запасын пайдаланудың жаңа жолдарын табатындығына ешқандай күман жоқ.

СССР-мен және халықтық демократия елдерімен сауданы қалпына келтіру туралы Чилидің талабы

БУЭНОС-АЙРЕС, 27 декабрь. (ТАСС).

Чили баспасөзінің хабарларынан көрінгендей, елде СССР-мен және халықтық демократия елдерімен сауда қатынастарын қалпына келтіру жолындағы қозғалыс өсуде. «Панорама политико» журналы бұрынғы сенатор Радомиро Томичтің мәлімдемесін басқан, ол былай деген: Чилидің мыс өндіруді екі есе арттыруға мүмкіндігі бар, алайда бұл үшін мысты Совет Одағы мен халықтық демократия елдерінен сатып ала алатын болуы қажет. Чилидің көзірші үкіметі, де-

ген Томич, мысты тек қана Курама Штаттары бақылап отырған рыноктарда сату туралы Американың талабына бағынды.

«Эль Сигло» газеті редакциялық мақалада былай деп атап өткен: «сауда қатынастарын ұлғайту негізінде мыс пен селитр өндіруді арттыруға болады», мұның өзі «елде валютаны екі есе арттыруға жағдай жасар еді және елді тамақ өнімдерімен, машинамен және шикізатпен қамтамасыз ету проблемасын шешуге мүмкіндік берер еді».

КАЛЬКУТТАДА ШЕТЕЛМЕН РАДИОТЕЛЕФОН БАЙЛАНЫС ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛУЫ

ДЕЛИ, 27 декабрь. (ТАСС).

Индия индустрия бюросының хабарлауына қарағанда, таяудағы уақыт ішінде Калькуттада шетелмен тікелей радиотелефон байланыс орталығы қатарға қосылады. Бұл уақытқа дейін Калькуттан басқа елдермен барлық байланыс Бомбей арқылы жүзеге асырылып келген болатын. Көзір-

гі заманғы ең жаңа жабдықтармен жабдықталған тұрақты орталықтың ашылуымен Калькутта шетелмен өзінің тікелей радиотелеграф және радиотелефон байланысын біртүрлі ұлғайтады, сөйтіп шығыс елдермен радиотелефон байланысын жасайтын Индияның басты пункті болады.

ГУАНЬТИН ЭЛЕКТР СТАНЦИЯСЫ ҚАТАРҒА ҚОСЫЛАДЫ

ПЕКИН, 27 декабрь. (ТАСС).

Пекинге таяу жердегі Гуаньтин су қоймасында салынған ірі Гуаньтин су электр станциясы таяудағы күндерде қатарға қосылады. «Гунжэньлибао» газетінің хабарлауы бойынша, бірінші агрегатты сынап байқау түгелдей отандық заводтарда жа-

салынған агрегаттың барлық торалтарының үздік жұмыс істейтіндігін көрсетті. Жаңа жыл қарсаңында су электр станциясы Пекиннің, Тяньцзиньнің, Тяньшаньнің және басқа қалалардың өнеркәсіп орындары мен мекеніне мерзімінен бұрын электр қуатын береді.

БОЛГАРИЯДА В. И. ЛЕНИН АТЫНДАҒЫ ЗАВОДТАҒЫ ЖАҢА МАРТЕН ПЕШІ

СОФИЯ, 27 декабрь. (ТАСС).

Жаңа жылдың қарсаңында Болгарияның В. И. Ленин атындағы металлургиялық заводының коллективі өндірістік ірі жеңіске ие болды: үшінші мартен пеші қатарға қо-

сылды. Кеште пеші балқытылған алғашқы өнім берді.

Редактор **Ғ. МҰХАМЕДЖАНОВ.**

«ОКТАБРЬ» кинотеатрында

«МАКСИМ ПЕРЕПЕЛИЦА»

Сеанстар кешкі сағат 5, 6-30, 8-40 және 10-30-да басталады.

Петропавл қаласы, Доминновский көшесі, 13-үйде тұрушы Вера Петровна Раух Юлий Давыдович Раухтан айрылатыны жөнінде арыз берді. Іс Солтүстік Қазақстан облыстық сотта қаралады.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСІ: Қазақ ССР, Петропавл қаласы, Петренев ауыл шаруашылығы, өнеркәсіп-транспорт бөлімдері — 2-36, мәдениет-тұрмыс, көшесі, 92 үй ТЕЛЕФОНДАР: редактор — 1-86, редактордың орынбасары — 1-59, секретариат — 1-33, партия және насихат бөлімдері — 0-22, хабар және тілшілер бөлімдері — 3-39, корректорлар бюросы 4-39, газет баспасы — 5-53, газет табыс етілмес 1-19 телефон арқылы сөйлесуге болады.

УИИ 02440 Қазақ ССР Мәдениет министрлігі баспа және полиграфия өнеркәсібі Жоғарғы басқармасының № 18 баспаханасы, Петропавл қаласы, Ленин көшесі 21-үй.